

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer drs. [redacted]
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	119063
Datum Reg.	17-4-09
Directie	DL

Datum
15 april 2009

Ons kenmerk
2009.06/AW/JW

Uw kenmerk

Onderwerp
**Aanvullende Aanvraag
subsidie wet SLOA
2009 (additionele
subsidie)**

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de aanvraag betr. Intaketoets Persoonlijk assistent Leraren (PAL) Taal en Rekenen (Cit/6.2b-9-39).

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

directeur unit Beroepsonderwijs en Bedrijven

Bijlage:

Aanvraag betr. Intaketoets Persoonlijk assistent Leraren (PAL) Taal en Rekenen

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contaetpersoon	Naam : ██████████ Functie : productmanager unit Beroepsonderwijs en bedrijven Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Intaketoets Persoonlijk Assistent Leraren (PAL) Taal en Rekenen
Projectcode	Cit/6.2b-9-39
Doel activiteit	<p>Het Ministerie van OCW verzoekt Cito om een intake-toets voor PAL-studenten Taal en Rekenen samen te stellen, die de PAL dient af te leggen voorafgaand aan de werkzaamheden. Bij voorkeur zet OCW een bestaande toets in. Het doel van de toets is kunnen nagaan of de PAL over een voldoende algemene taal- of rekenvaardigheid beschikt om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Het betreft geen high sfa/re-toets. De kandidaat dient de toets wel met goed gevolg af te ronden om als PAL te mogen werken.</p> <p>Er wordt uitgegaan van 1500 PAL-toetsen die in de jaren 2009 tot en met 2012 worden afgenomen</p>
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	<p>De diagnostische toetsen ten behoeve van de doorlopende leerlijnen taal en rekenen worden ingezet als intake-toets voor de PAL. Deze toetsen voor taal en rekenen ontwikkelt Cito momenteel in opdracht van het Ministerie van OCW voor het voortgezet onderwijs en het mbo. Vanaf medio april 2009 wordt een voorlopige versie van deze toetsen beschikbaar gesteld aan het veld. Vanaf oktober 2009 verschijnt de definitieve versie van deze toetsen voor een periode van vier jaar. Het Ministerie van OCW geeft toestemming om deze toetsen voor PAL in te zetten. De activiteiten en de communicatie worden afgestemd met OCW en met het Platform Bèta Techniek.</p>
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	<p>In overleg tussen Cito en het Ministerie van OCW is het volgende bepaald over de inhoud, verspreiding, afname en verwerking van de toetsen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de PAL-toetsen hanteert Cito dezelfde domeinen als voor de referentietoetsen. Bij rekenen worden de volgende domeinen getoetst: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden. Bij taal betreft het lezen, luisteren en taalverzorging. De totale toetsafname neemt vijf uur in beslag; • De voorbladen van de referentietoetsen worden aangepast naar de doelgroep van PAL. De cd-roms met de luistertoetsen worden niet opnieuw bedrukt, omdat dit in verhouding veel kosten met zich meebrengt; • Cito levert de toetsen op papier aan de scholen; • Het niveau voor de PAL-toets is in eerste instantie 3F Indien een aspirant-PAL niet slaagt voor de toets, mag hij/zij herkansen op 2F-niveau. In dat geval kan een PAL nog uitsluitend in aanmerking komen voor een PAL-plaats op vmbo-niveau. Hiermee heeft het Ministerie van OCW de herkansingsmogelijkheid voor PAL-toetsen geregeld; • In totaal levert Cito de volgende toetsen voor PAL op (vlak na de verschijning van de diagnostische toetsen in april 2009 en oktober 2009):

Onderdeel	Niveau	Versie
Taal	2F	april
Taal	2F	oktober
Taal	3F	april
Taal	3F	oktober
Rekenen	2F	april
Rekenen	2F	oktober
Rekenen	3F	april
Rekenen	3F	oktober

- De procedure voor de verspreiding en afname van de toetsen is als volgt: Scholen waar een PAL gaat werken kunnen bij Cito de toets aanvragen. Vervolgens stuurt Cito het aantal af te nemen toetsen inclusief cd-rom voor luisteren, handleiding met afnameinstructies en antwoordbladen naar de scholen. De scholen nemen de toetsen onder toezicht zelf af. De scholen kunnen zelf op basis van een sleutelmal direct de score bepalen en de student doorgeven of hij/zij is geslaagd of gezakt. Vervolgens sturen scholen de antwoordbladen en de toetsen naar Cito. Cito berekent de score en verzendt de scores en certificaten maandelijks naar de scholen.

De reden om voor papieren versies te kiezen is dat geheimhouding eenvoudiger is te waarborgen dan bij verstrekking via de portal. Tevens wordt hiermee voorkomen dat de afnamegegevens van PAL-toetsen vermengd raken met die van de diagnostische toetsen ten behoeve van de doorlopende leerlijnen;

- Cito levert éénmaal per jaar een rapportage op macroniveau op aan het Ministerie van OCW: aantal afgenomen PAL-toetsen, op welk niveau, aantal geslaagde en gezakte deelnemers. Rapportage vindt plaats op totaalniveau, niet op persoonsniveau.
In juni 2009 levert Cito een eerste overzicht op;
- Alle communicatie met de scholen over de toetsen verloopt via het Platform Bèta Techniek; vooraf vindt hierover afstemming plaats met Cito;
- In deze subsidieaanvraag gaat Cito uit van een afname van 1500 PAL-toetsen (inclusief eventuele herkansingen), met een verdeling van circa 750 kandidaten voor taal en 750 kandidaten voor rekenen.

Werkzaamheden

Om de referentietoetsen voor PAL beschikbaar te maken, voert Cito de volgende werkzaamheden uit:

- Bepalen benodigde aanpassing toetsen (met name voorbladen)
- Boekjes lay-outen, drukklaar maken en drukken
- Drukken cd-roms voor luistertoetsen
- Instructie samenstellen
- Draaiboek/planning afnamen maken
- Ontwerpen en voorbedrukken antwoordbladen
- Logistiek rondom verzending (verwerken aanmeldingen, toetsmaterialen gereed maken en verzenden, retourontvangst materialen)
- Verwerking antwoordbladen, voorbedrukken, scorerapportage
- Ontwerp en printen certificaat
- Verzenden uitslagen
- Porto en vracht
- Analyse en rapportage OCW zoals hierboven beschreven
- Overleg over communicatie met Platform Bèta Techniek
- Projectmanagement en overleg met ministerie van OCW

Tijdpad

De afnameperiode van de PAL-toetsen is verspreid over vier jaren: 2009, 2010, 2011 en 2012.

In totaal levert Cito de volgende toetsen voor PAL op (vlak na de verschijning

---

van de diagnostische toetsen in april 2009 en oktober 2009):

Onderdeel	Niveau	Versie
Taal	2F	april
Taal	2F	oktober
Taal	3F	april
Taal	3F	oktober
Rekenen	2F	april
Rekenen	2F	oktober
Rekenen	3F	april
Rekenen	3F	oktober

Doorloop	De afnameperiode van de PAL-toetsen is verspreid over vier jaren: 2009, 2010, 2011 en 2012.
Evaluatie	Het ministerie van OCW ontvangt éénmaal per jaar een rapportage op macroniveau.
Gevraagde subsidie 2009	<p>Betreft: 1500 PAL-examens inclusief voorbereiding, afname en afhandeling</p> <p>Totaal € 17.608,50 Personele kosten toetsdeskundige € 4.726,00 Personele kosten ondersteuning € 8.520,00 Activiteitenkosten € 4.362,50</p> <p><i>Toelichting Personele kosten ondersteuning</i> 34 uur toetsdeskundige à € 139,00 4 uur multimedia à € 80,00 100 uur assistentie à € 60,00 44 uur project support à € 50,00</p> <p>Personele kosten voor ondersteuningsuren zijn apart opgevoerd omdat deze aanvraag verhoudingsgewijs weinig uren bevat voor een toetsdeskundige en veel ondersteuningsuren (multimedia, assistentie en project support) noodzakelijk zijn.</p> <p>N.B. Deze aanvraag is gebaseerd op 1500 examenkandidaten. Dit aantal wordt door Cito in rekening gebracht. Mochten er meer kandidaten komen, dan zal Cito ophieuw een aanvraag indienen voor de verwerkings- en drukkosten.</p>

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. mevrouw
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	119645
Datum Reg.	21 APR. 2009
Directie	VO/OK

Datum
17 april 2009

Ons kenmerk
2009.08/AW/JW

Uw kenmerk

Onderwerp
**Aanvullende
Aanvragen subsidie
wet SLOA 2009
(additionele subsidie)**

Geachte Mevrouw

Zoals aangegeven in uw emailbericht d.d. 15 april 2009, ontvangt u bijgaand, in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de aanvragen betr. Masterplan ERK voor MTV (Cit/6.2b-9-08) en Activiteitenkosten niveaubepaling opgaven voor ERK MTV (Cit/6.2b-9-37).

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur,
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

nr 6
119645

Bijlagen:
Aanvragen Cit/6.2b-9-08 en Cit/6.2b-9-37

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Masterplan Implementatie ERK voor de MVT
Projectcode	Cit/6.2b-9-08
Doel activiteit	Deze aanvraag maakt deel uit van de SLO-'moederaanvraag' dd 15-05-07 inzake het Masterplan Implementatie ERK voor de MVT. Doel van de activiteit is door middel van de ontwikkeling van (voorbeeld)instrumenten op het gebied van toetsen en beoordelen de invoering van het ERK in het Nederlandse onderwijs te bevorderen. In deze aanvraag zullen de projectonderdelen worden beschreven die Cito in overleg, samenwerking en afstemming met de andere betrokken SLOA-instellingen zal uitvoeren.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onderdeel c, WSLOA)	Afstemming vindt plaats met de LPC, CEVO SLO, Expertisecentrum mvt en Levende Talen.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Cito zal als onderdeel van het project masterplan de volgende producten en prestaties opleveren: a) Deelprojectcoördinatie. b) Het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen. c) Het ontwikkelen van voorbeeld- en oefentoetsopgaven voor het schatten van ERK-niveaus bij lees- en luistervaardigheid Duits, Engels en Frans. d) Het ijken van voorbeeld- en oefentoetsopgaven voor het schatten van ERK-niveaus bij lees- en luistervaardigheid. e) Het ontwikkelen van certificerende ERK-toetsen voor lees- en luistervaardigheid. f) Het doen van onderzoek naar leeropbrengsten op het gebied van lees- en luistervaardigheid Frans, Duits en Engels in het voortgezet onderwijs.
Tijdpad	1 januari 2009 - 31 december 2009
Doorloop	Doorloop in 2010 is te verwachten
Evaluatie	De resultaten van het project komen ter beschikking van de betrokken instanties en worden regelmatig besproken.
Gevraagde subsidie 2009	Totaal : € 141.480 Personele kosten : € 141.480 (131 dagen OWK à € 1.080 tarief 2008) Activiteitenkosten : €

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Activiteitenkosten Cito Masterplan Implementatie ERK voor de MVT
Projectcode	Cit/6.2b-9-37
Doel activiteit	<p>In 2009 worden door Cito werkzaamheden verricht ten behoeve van het Masterplan Implementatie ERK voor de MVT gebaseerd op de SLO-'moederaanvraag' dd 15-05-07</p> <p>Doel van de activiteiten in het kader van het Masterplan is door middel van de ontwikkeling van (voorbeeld)instrumenten op het gebied van toetsen en beoordelen de invoering van het ERK in het Nederlandse onderwijs in de moderne vreemde talen te bevorderen.</p> <p>Om consensus te bereiken over het niveau van de voorbeeldtoetsopgaven die aan de docenten beschikbaar worden gesteld, organiseert Cito panels van deskundigen.</p>
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Afstemming vindt plaats met de stuurgroep Masterplan Implementatie ERK
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Organiseren van panels van deskundigen voor het bereiken van consensus over het niveau van de voorbeeldtoetsopgaven ERK.
Tijdpad	1 januari 2009 - 31 december 2009
Doorloop	Doorloop in 2010 is te verwachten
Evaluatie	Niet van toepassing.
Gevraagde subsidie 2009	Totaal : € 21.750 Personele kosten : € Activiteitenkosten : € 21.750
	(Deze aanvraag wordt gedaan in samen hang met de aanvraag Cit/6.2b-9-08: werkzaamheden ten behoeve van de implementatie Masterplan ERK)

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	120099
Datum Reg.	22 APR. 2009
Directie	VO/OK

Datum
21 april 2009

Ons kenmerk
2009.09/AW/JW

Uw kenmerk

Onderwerp
Aanvullende Aanvraag
subsidie wet SLOA
2009 (additionele
subsidie)

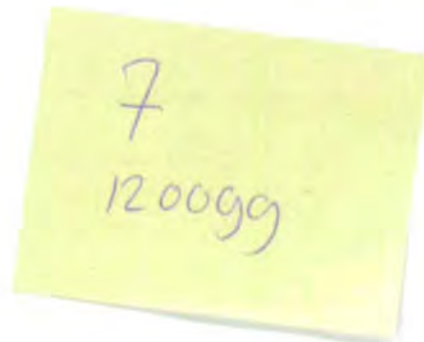
Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de aanvraag betr. Aanpassing Examen Tester 2.7.43 (Cit/6.2b-9-40).

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Bijlage: Aanvraag betr. Examen Tester 2.7.43

Cc Drs. H. Geerling

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling	
Contactpersoon	Naam:	[REDACTED]
	Functie:	Programmamanager digitale centrale examens
	Telefoonnummer:	[REDACTED]
Projectnaam	Aanpassing ExamenTester 2.7.43	
Projectcode	Cit/6.2b-9-40	
Doel activiteit	<p>Naar aanleiding van de systeemcheck in het kader van de digitale centrale examens 2009 is een aantal onvolkomenheden gesignaleerd in versie ExampnTester 2.7.43. Aangezien ExamenTester in ieder geval nog tot 2013 gebruikt zal worden bij de afname van digitale centrale examens, is in overleg met CEVO besloten deze onvolkomenheden te laten repareren. De verbeteringen en testen voor ExamenTester 2.7 hebben ook betrekking op het afgeleide programma MiniTester 2.7.</p>	
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	De werkzaamheden zijn afgesproken met CEVO, die ook de uitvoering controleert.	
Producten en Prestaties, mede in kader VBTB	Aanpassen van de onvolkomenheden in ExamenTester 2.7.43, het in- en extern testen van deze aanpassingen en het opleveren van een verbeterde release van ExamenTester 2.7 en MiniTester 2.7.	
Tijdpad:	De werkzaamheden aan ExamenTester 2.7.43 vinden gedurende 2009 plaats.	
Doorloop	Dit project van aanpassing ExamenTester 2.7.43 heeft geen doorloop in 2009	
Evaluatie	De aangepaste versies van ExamenTester 2.7 en MiniTester 2.7. worden in- en extern getest. Vervolgens zullen de gegevens van de testen worden besproken met de CEVO die de kwaliteit van het programma bewaakt.	
Gevraagde subsidie 2009	Totaal	: € 80.000
	Personele kosten	: € 44.400 (40 dagen OWK à € 1.112)
	Activiteitenkosten	: € 35.600

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (PO 2650)
T.a.v. de heer drs. [redacted]
Postbus 16375 [redacted]
2500 BJ DEN HAAG

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	121234
Datum Reg.	27 APR. 2009
Directie	Vo ok

Datum
23 april 2009

Ons kenmerk
2009.11/AW/JW

Uw kenmerk

Onderwerp
**Aanvullende Aanvraag
subsidie wet SLOA
2009 (additionele
subsidie)**

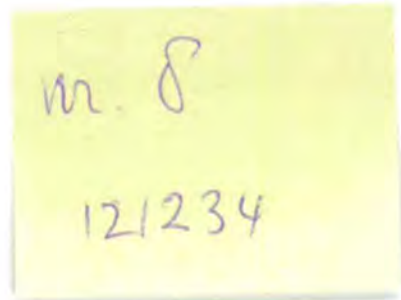
Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de aanvraag betr. Onderzoek naar een andere weging SE/CE (Cit/6.2b-9-17).

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Bijlage: Aanvraag betr. Onderzoek naar een andere weging SE/CE

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Onderzoek naar een andere weging SE / CE
Projectcode	Cit/6.2b-9-17 (vervolg op Cit/6.2b-8-17)
Doel activiteit	Omschrijving van het onderzoek In dit onderzoek wordt bekeken welke effecten de vernieuwde eisen aan examenresultaten hebben met betrekking tot de uitslagbepaling. Hiertoe worden verschillende uitslagregels met elkaar vergeleken op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten en op de nauwkeurigheid van de uitslag. Het onderzoek sluit aan bij het eerder door Cito uitgevoerde onderzoek gerapporteerd in "De verhouding tussen het schoolexamen en het centraal examen". Waar in het voornoemde onderzoek gebruik werd gemaakt van examengegevens uit de jaren 2004, 2005 en 2006, zullen in het huidige onderzoek examengegevens uit 2008 worden geanalyseerd voor vmbo, havo en vwo.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	De werkzaamheden worden uitgevoerd in overleg met OCW.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Het onderzoek levert een rapport op, waarin de effecten van de nieuwe uitslagregels zijn bepaald. In onderstaande tabel staan de verschillende uitslagregels voor vmbo, havo en vwo beknopt beschreven. Het eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het centraal examen. Bij vmbo bb telt het schoolexamen echter twee keer, en bij vmbo bb en kb telt het afdelingsvak of intrasectorale programma als twee eindcijfers. Uitslagregel vmbo (2007-2009) - Maximaal één eindcijfer 4 of twee eindcijfers 5, maar dan met minimaal één eindcijfer 7; - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie Uitslagregels havo/vwo Tot 2008-2009 - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5 waarvan niet meer dan één uit het profieldeel Vanaf 2008-2009 - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5, maar dan met gemiddelde eindcijfer minimaal 6.0 - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie In de volgende tabel staan drie verschillende aanvullende eisen op de examenresultaten. De effecten van deze eisen in combinatie met bovengenoemde uitslagregels op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten zullen worden onderzocht. Ook wordt het effect op de nauwkeurigheid in termen van het percentage onterecht gezakte dan wel onterecht geslaagde kandidaten via modelmatige simulaties

---

bekeken.

Aanvullende eisen

- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)

- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende

- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde

---

Tijdpad De werkzaamheden worden uitgevoerd tussen 1 maart 2009 – 31 december 2009. De start is afhankelijk van het aanleveren van het databestand met de examengegevens van 2008. De planning van de werkzaamheden en het opleveren van het rapport gebeurt in overleg.

Doorloop Er is geen doorloop in 2010 voorzien.

Gevraagde subsidie 2009

Totaal	: € 22.128	
Personele kosten	: € 21.128	(19 dagen OWK à € 1.112)
Activiteitenkosten	: € 1.000	

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs
T.a.v. de heer
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	133047
Datum Reg.	19 JUNI 2009
Directie	VO/OK

Datum
18 juni 2009

Ons kenmerk
2009.16/AW/JW

Uw kenmerk

Onderwerp
**Aanvullende Aanvraag
subsidie wet SLOA
2009 (additionele
subsidie)**

Geachte

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 6.2b van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de volgende aanvragen:

- Productie Canontoetsen (Cit/6.2b-9-19)
- Aanvulling ondersteuning systeemchecks en communicatie met scholen (Cit/6.2b-9-43)
- Aanvullende productie examens Russisch, Spaans, Turks en Arabisch havo-vwo (Cit/6.2b-9-44).

Ik verwacht dat u deze aanvragen op korte termijn kunt omzetten in een beschikking. Voor eventuele inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met de in de aanvragen genoemde contactpersonen.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Bijlage: 3 aanvragen

9

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie Telefoonnummer
Projectnaam	Productie canontoetsen
Projectcode	Cit/6.2b-9-19 (vervolg op project Cit/6.2b-8-19)
Doel activiteit	Ten behoeve van het onderwijs is de Canon van de Nederlandse cultuur en geschiedenis ontwikkeld. De stichting 'entoen.nu' heeft van het ministerie van OCW de opdracht gekregen de Canon in het onderwijs te implementeren. De stichting 'entoen.nu' werkt samen met SLO en Cito aan de integratie van de Canon in kerndoelen, leermethodes, lesvoorbeelden en bij toetsing. In 2009 worden de Canonvensters op een snel groeiend aantal scholen in basis- en voortgezet onderwijs gebruikt (zie www.entoen.nu). Cito heeft in 2008 een aantal voorbeeldopgaven ontwikkeld en deze in workshops met docenten besproken. In 2009 is het doel om een eerste volledige en gevalideerde beeldschermtoets bij alle 50 vensters van de Canon gereed te hebben en deze toets bij een substantiele groep scholen af te nemen. De toets kan docenten en leerlingen een betrouwbaar inzicht geven in de beheersing van de Canonvensters en kan ook een eerste beeld geven van het landelijke 'Canonpeil' bij brugklassers. Er wordt een start gemaakt met de productie van aanvullende opgaven.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	De werkzaamheden vinden plaats als onderdeel van een groter implementatieproject voor de Canon onder leiding van de directeur van de stichting 'entoen.nu'. Hierbij wordt ook samengewerkt met de SLO. De Canontoets is als een belangrijk onderdeel in het activiteitenplan van de stichting opgenomen. Het subsidieverzoek van Cito is door de stichting besproken met de contactpersoon bij OCW,
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Afronding digitale toets bij 50 canonvensters als stimulerende instaptoets voor brugklassers (Wat weet ik al van de Canon en wat kan ik nog beter leren?). De digitale toets is gescreend op niveau en inhoud door inhoudelijke experts en docenten. Cito ontwikkelt in overleg met de stichting 'entoen.nu' een online-afname-module. Najaar 2009 wordt de toets afgenomen in de brugklassen van maximaal 50 scholen (open inschrijving, zo nodig met limiet). December 2009 volgt een rapportage voor deelnemende scholen en over een eerste beeld van het canonpeil van brugklassers. Eind 2009 ligt er een tweede ruwe set van 50 canonopgaven en wordt besloten of deze nieuwe opgaven verder worden gevalideerd en gedigitaliseerd..
Tijdpad	De afronding van de canontoets, de afname en de rapportage over de resultaten vindt plaats van januari 2009 tot en met december 2009..
Doorloop	Er is doorloop van het project. Voorzien passend binnen het grotere Canon project van de stichting 'entoen.nu' en de SLO. Over een Cito bijdrage in het vervolg in 2010 moet nog nader worden overlegd en is afhankelijk van de evaluatie van de eerste toets.

Evaluatie	De toets wordt afgenomen bij proefscholen. Er komt een verslag over de resultaten van leerlingen en de mening van docenten.		
Gevraagde subsidie 2009	Totaal	: € 27.500	
	Personele kosten	: € 13.344	(12 dagen OWK à € 1.112)
	Activiteitskosten	: € 14.156	(Docenten, ICT- en Multimedia)

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009 Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Aanvulling ondersteuning systeemchecks en communicatie met scholen
Projectcode	Cit/6.2b-9-43
Doel activiteit	In 2009 heeft Cito, in overleg met CEVO, de trajecten voor het uittesten van de infrastructuur op scholen ten behoeve van de afname van digitale examens uitgebreid met een technische systeemcheck. Deze systeemcheck bestaat uit twee aparte delen; 1) het maken van verbinding met de Cito-server en 2) het afnemen, corrigeren en dataretouren van een testexamen. Deze testen zijn onder andere bedoeld om de belasting van het schoolnetwerk te testen en scholen technisch goed voor te bereiden op de afname van de echte digitale examens. De uitgebreide systeemcheck en de daarmee samenhangende voorbereiding en nazorg richting scholen vereisen meer personele ondersteuning vanuit Cito dan oorspronkelijk was begroot in de aanvraag voor implementatie van digitale examens voor 2009 (Cit/6-2b-9-02).
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	De ondersteuning van en communicatie met scholen over de resultaten de resultaten van de systeemchecks en de daarmee samenhangende communicatie richting scholen vindt gedurende het examenjaar plaats in nauwe afstemming met CEVO.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	<i>Werkzaamheden schooljaar-2008-2009:</i> De technische systeemchecks voor de digitale examens 2009 zijn in het voorjaar van 2009 uitgevoerd en de resultaten hiervan zijn in die periode teruggerapporteerd aan scholen. Een eerste evaluatie met CEVO heeft plaatsgevonden. <i>Werkzaamheden schooljaar 2009:2010:</i> Opzetten en uitvoeren nieuwe procedure voor technische systeemchecks voor digitale examens 2010. De systeemchecks voor de digitale examens 2010 zullen door scholen eind 2009/begin 2010 worden uitgevoerd. In die periode zullen de vorderingen van scholen worden gemonitord en de resultaten worden teruggerapporteerd aan scholen.
Tijdpad	De werkzaamheden vinden plaats in 2009.
Doorloop	Geen.
Evaluatie	Medio 2009 heeft een eerste evaluatie van de systeemcheck voor de examens 2009 plaatsgevonden. Aan de hand hiervan is een nieuwe opzet gemaakt voor de systeemcheck van 2010. In juni wordt deze opzet definitief gemaakt.
Gevraagde subsidie 2009	Totaal : € 30.000 Personele kosten : € 30.000 Activiteitenkosten : € 0

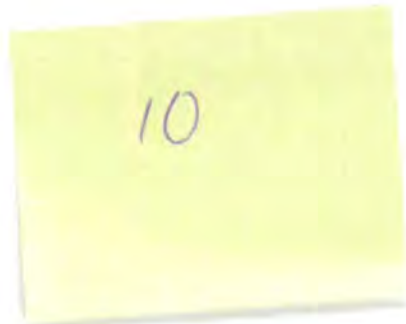

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009 Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : programmamanager centrale examens havo/vwo Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Aanvullende productie examens Russisch, Spaans, Turks en Arabisch havo-vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-44
Doel activiteit	Construeren van examens Russisch, Spans, Turks en Arabisch havo-vwo eerste en tweede tijdvak 2011. Door deze aanvulling op de eerdere activiteiten kunnen de examens met minder overlap tussen de verschillende niveaus zo worden geconstrueerd dat zij beter kunnen gaan aansluiten bij de eisen van normeren in relatie tot het Europees referentiekader voor moderne vreemde talen. De CEVO heeft om deze afstemming verzocht.
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	Door de CEVO worden de constructieopdrachten aan Cito verstrekt. De examens worden vastgesteld en genormeerd door de vaksecties van de CEVO.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Examens havo en vwo eerste en tweede tijdvak 2011 voor Russisch, Spaans, Turks en Arabisch
Tijdpad	De constructie werkzaamheden starten in 2009 en worden afgerond in 2010.
Doorloop	Er is doorloop van de examenconstructie in 2010, maar deze constructie is opgenomen in de MEPP 2010 planning.
Evaluatie	De examens worden becommentarieerd door het scholenveld na afname. De examens worden geëvalueerd en genormeerd door de CEVO. Van de resultaten van de examens wordt een Examenverslag gemaakt dat door Cito wordt gepubliceerd.
Gevraagde subsidie 2009	Totaal : € 171.257 Personele kosten : € 117.787 Activiteitenkosten : € 53.470

Cito
Nieuwe Oeverstraat 50
6811 JB Arnhem

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon

IPC 2150

Onze referentie
BVE/126329

Uw referentie

Datum **19 JUNI 2009**
Betreft Vervanging verdwenen examenboekjes Lezen I

Geachte heer, mevrouw,

De voorzitter van de Staatsexamencommissie NT2 heeft het ministerie van OCW geïnformeerd over het feit dat bij een examenafname in Rotterdam drie examenboekjes van Lezen, programma I, zoekgeraakt zijn. In opdracht van de Staatsexamencommissie NT2 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de verdwenen examenboekjes. Echter, dit onderzoek heeft geen antwoord kunnen geven op de vraag waar de examenboekjes zijn gebleven. Ook is niet te achterhalen waar en wanneer het precies fout is gegaan.

De betrokken ketenpartners, Cito en de IB-Groep, zijn verantwoordelijk voor de verwerking en verspreiding van de examenboekjes op de examenlocaties en aangezien niet kan worden vastgesteld waar de boekjes verloren zijn, is het vanzelfsprekend dat de partners in de keten de financiële consequenties voor eigen rekening nemen. De Staatsexamencommissie heeft bij Bureau ICE het verzoek ingediend om op een zo kort mogelijke termijn nieuwe leesexamens voor programma I te maken. In reactie hierop is bureau ICE begonnen met het maken van de examenboekjes en heeft de offerte bij het ministerie van OCW ingediend.

Het ministerie van OCW betreurt dit voorval maar is niet verantwoordelijk voor de problemen die ontstaan zijn door fouten die in de keten zijn gemaakt. Het ministerie van OCW is wel stelselverantwoordelijk. De betrouwbaarheid van het examen mag niet in het geding komen. Hierom heeft OCW besloten om de kosten voor de productie van de nieuwe leesexamens voor te schieten en achteraf met de ketenpartners te verrekenen. Van Cito en IB-Groep wordt verwacht dat zij de kosten voor de samenstelling van nieuwe examens delen. OCW is bereid om de kosten voor de administratieve verwerking van de nieuwe examens te betalen.

Kosten

De totale kosten van de productie van de nieuwe Leesexamens programma I bedragen € 45.071,25 (Inclusief BTW), waarvan € 35.253,75 voor de samenstelling en € 9.817,50 voor de administratieve verwerking van de nieuwe leesexamens.

Datum

Onze referentie

Cito en de IB-Groep delen de kosten voor de samenstelling van de examens en zijn aan het ministerie van OCW afzonderlijk een bedrag van € 17.626,88 verschuldigd. De kosten voor de administratie verwerking € 9.817,50 zijn dan door het ministerie van OCW betaald.

De verrekening van het verschuldigd bedrag van de ketenpartners, Cito en IB-Groep aan het ministerie van OCW zal als de hierna beschreven werkwijze plaatsvinden:

Bij Cito zal dit bedrag in het laatste kwartaal van 2009 verrekend worden met de nog te betalen 20% van de ingediende begroting m.b.t. de werkzaamheden voor de Staatsexamens Nederlands als Tweede Taal voor de onderdelen spreken en luisteren voor het jaar 2009 (BVE/I&I/117741).

De IB-Groep zal dit bedrag opnemen op hun balans als schuld aan het ministerie van OCW.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben kunt u contact opnemen met [redacted] of T: [redacted]

Met vriendelijke groet,

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,
namens deze,
de directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie,

Kosten

De totale kosten van de productie van de nieuwe Leesexamens programma I bedragen € 45.071,25 (inclusief BTW), waarvan € 35.253,75 voor de samenstelling en € 9.817,50 voor de administratieve verwerking van de nieuwe leesexamens.

Cito en de IB-Groep delen de kosten voor de samenstelling van de examens en zijn aan het ministerie van OCW afzonderlijk een bedrag van € 17.626,88 verschuldigd. De kosten voor de administratie verwerking, namelijk € 9.817,50, worden door het ministerie van OCW betaald.

Voor de verrekening van het verschuldigd bedrag ad € 17.626,88 kan de IB-Groep dit bedrag opnemen op hun balans als een vordering van het ministerie van OCW:

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben kunt u contact opnemen met [redacted]

Met vriendelijke groet,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de secretaris-generaal,

Informatie Beheer Groen
T.a.v. de heer
Postbus 30155
9700 LG GRONINGEN

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.mlnocw.nl

Contactpersoon

IPC 2150

Onze referentie
BVE/126329

Uw referentie

Datum **19 JUNI 2009**
Betreft **Vervanging verdwenen examenboekjes Lezen I**

Geachte heer

De voorzitter van de Staatsexamencommissie NT2 heeft het ministerie van OCW geïnformeerd over het feit dat bij een examenafname in Rotterdam drie examenboekjes van Lezen, programma I, zoekgeraakt zijn. In opdracht van de Staatsexamencommissie NT2 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de verdwenen examenboekjes. Echter, dit onderzoek heeft geen antwoord kunnen geven op de vraag waar de examenboekjes zijn gebleven. Ook is niet te achterhalen waar en wanneer het precies fout is gegaan.

De betrokken ketenpartners, Cito en de IB-Groep, zijn verantwoordelijk voor de verwerking en verspreiding van de examenboekjes op de examenlocaties en aangezien niet kan worden vastgesteld waar de boekjes verloren zijn, is het vanzelfsprekend dat de partners in de keten de financiële consequenties voor eigen rekening nemen.

De Staatsexamencommissie heeft bij Bureau ICE het verzoek ingediend om op een zo kort mogelijke termijn nieuwe leesexamens voor programma I te maken. In reactie hierop is bureau ICE begonnen met het maken van de examenboekjes en heeft de offerte bij het ministerie van OCW ingediend.

Het ministerie van OCW betreurt dit voorval maar is niet verantwoordelijk voor de problemen die ontstaan zijn door fouten die in de keten gemaakt zijn. Het ministerie van OCW is wel stelselverantwoordelijk. De betrouwbaarheid van het examen mag niet in het geding komen. Hierom heeft OCW besloten om de kosten voor de productie van de nieuwe leesexamens voor te schieten en achteraf met de ketenpartners te verrekenen. Van Cito en IB-Groep wordt verwacht dat zij de kosten voor de samenstelling van nieuwe examens delen. OCW is bereid om de kosten voor de administratieve verwerking van de nieuwe examens te betalen.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

DIV
dep

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Cito
T.a.v
Postbus 1034
6801 MG ARNHEM

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon

IPC 2150

Onze referentie
BVE/I&I/123829

Uw brief van
27 april 2009

Uw referentie
70639

29 MEI 2009
Datum
Betreft Digitalisering Staatsexamens NT2

Geachte

Het ministerie van OCW en Cito hebben in 2008 voor de ontwikkeling en afname van de onderdelen Spreken en Luisteren van het Staatsexamen NT2 programma de Dienstverleningsovereenkomst Staatsexamens NT2 voor de jaren 2008, 2009, 2010 en 2011 afgesloten. Artikel 4.1 van deze overeenkomst biedt de mogelijkheid voor contractpartijen om in overleg te treden over de door Cito in 2007 uitgebrachte offerte ten aanzien van de afname van deze staatsexamens, indien besluitvorming van opdrachtgever en de Staatsexamencommissie NT2 leidt tot een aanzienlijke wijziging van de afname van de Staatsexamens NT2. In het geval van digitalisering van het Staatsexamen NT2 is naar mijn mening sprake van een aanzienlijke wijziging van de afname van de staatsexamens.

Tot 2008 werd Cito voor de het afnemen van staatsexamens NT2 gesubsidieerd op grond van de Wet SLOA. In die subsidieperiode heeft Cito een egaliseringsreserve opgebouwd. Cito stelt voor deze egaliseringsmiddelen te willen gebruiken voor het digitaliseringsproject. Echter, de egaliseringsreserve is opgebouwd met SLOA middelen. Deze publieke middelen kunnen niet ingezet worden voor de private activiteit van digitalisering van Staatsexamens NT2. Bij de definitieve vaststelling aan het eind van een subsidietraject behoren deze egaliseringsreserves dan ook terugbetaald te worden aan CFI.

Om deze reden verzoek ik u vriendelijk een nieuwe offerte uit te brengen voor de digitalisering van het Staatsexamen NT2 waarbij u rekening houdt met de overlap van de reguliere werkzaamheden en waarbij de egaliseringsreserve niet in de offerte wordt verdisconteerd. Tevens wil ik u erop attenderen dat de auteursrechten voor dit digitaliseringsproject op basis van bovengenoemde Dienstverleningsovereenkomst bij het ministerie van OCW blijft.

Hoogachtend,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,

edoc 141318

Ministerie van OCW
Directie BVE
t.a.v. mw.
Postbus 16375
2500 BJ 's-GRAVENHAGE

Datum
15 juli 2009

Ons kenmerk
2009.26/AW/JW

Uw kenmerk

Onderwerp
Aanvraag subsidie wet
SLOA 2009
(additionele subsidie)

Geachte mevrouw _____

Bijgaand ontvangt u in het kader van artikel 4 van de Wet SLOA 2009 (additionele subsidie), de aanvraag betr. de aanvullende opdracht rekenen Centraal Ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4, fase 1: ontwikkeling prototype (Cit/6.2b-9-45).

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Lid raad van bestuur
Portefeuille Onderwijs
Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

12

Bijlagen: Aanvraag Cit/6.2b-9-45
: Begroting behorend bij aanvraag Cit/6.2b-9-45

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : ██████████ Telefoonnummer : ██████████ ██████████
Projectnaam	Aanvullende opdracht rekenen Centraal Ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4, fase 1: ontwikkeling prototype
Projectcode	Cit/6.2b-9-45
Doel activiteit	<p>Cito construeert inmiddels conform project Cit/6.2b-9-42 op verzoek van OCW in de rol van toetsconstruëer tijdens de ontwikkelfase van het invoeringstraject een prototype van het examen voor taal en een prototype van het examen voor rekenen.</p> <p>OCW verzoekt Cito om hiernaast aanvullende rekenitems te ontwikkelen die generiek zijn (algemeen beroepsgerichte contexten en contexten van burgerschap). Deze items worden tevens opgenomen in het prototype rekenen.</p>
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	<p>De ontwikkeling van de prototypes vindt plaats in nauw overleg met OCW, CEVO en MBO Raad. In het implementatieplan centraal ontwikkelde examens in mbo (versie 2.3) paragraaf 3.1.1. zijn de rollen en verantwoordelijkheden beschreven.</p> <p>Cito participeert voor deze aanvullende aanvraag in een ontwikkelcommissie die vanuit de referentieniveaus de prototypes voor taal en rekenen maakt. Twee leden van de constructiegroep van Cito nemen als volwaardig lid deel aan de ontwikkelcommissie. Daarnaast zijn er twee toetsdeskundigen van Cito die deelnemen aan de bijeenkomsten van de ontwikkelcommissie.</p>
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	<p>De volgende resultaten worden opgeleverd door de ontwikkelcommissie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Items die voorbeeldmatig zichtbaar maken op welke wijze en in welke mate de beschrijvingen van referentieniveau 3F voor rekenen (volgens Meijerink) vorm kunnen krijgen in een coe dat het generieke niveau operationaliseert dat voor alle deelnemers in mbo-4 vereist kan worden. Uitgangspunt bij deze aanvullende aanvraag is de ontwikkeling van maximaal 20 items. Hierbij gelden de volgende specificaties:<ul style="list-style-type: none"> • De items tonen welke onderdelen uit de verschillende subdomeinen voor rekenen onderwerp kunnen en zouden moeten zijn van de coe's voor niveau 4; • Deze items zijn geplaatst in een context die generiek is voor alle deelnemers aan opleidingen op niveau 4 mbo en deze contexten zijn of algemeen beroepsgericht of komen voort uit burgerschap; • Uitgangspunten bij deze voorbeeldmatige items zijn: open vragen waar het moet, gesloten waar het kan; clusters van vragen waar het moet, losse zelfstandige items waar het kan; • De items zijn zodanig van opzet dat ze verwerkbaar zijn in de huidige gebruikte programmatuur voor digitale vo-examens (Examentester).

2. Cito ontwikkelt een filmpje dat de ingezet wordt bij de veldraadpleging.
3. Cito levert een bijdrage aan het rapport met conclusies en aanbevelingen op basis van de resultaten van de raadpleging.

Op basis hiervan en op basis van de ontwikkelde items vanuit project Cit/6.2b-9-42 neemt de stuurgroep definitieve besluiten over de contouren van te ontwikkelen coe's voor rekenen voor niveau 4.

Tijdpad	De doorlooptijd van het project is van september 2009 tot december 2009. In week 44 2009 worden de resultaten opgeleverd. Cito, CEVO en OCW stemmen de data met elkaar af.		
Doorloop	Als vervolg op de ontwikkeling van de prototypes voor taal en rekenen volgens het onderhavige project en project Cit/6.2b-9-42 zal Cito op verzoek van OCW in 2009 en 2010 voorbeeldexamens ontwikkelen. Hiervoor zal een aparte subsidieaanvraag worden ingediend.		
Evaluatie	Tijdens de bijeenkomsten van de werkgroep wordt de voortgang van het project besproken met OCW, CEVO en MBO Raad. Deze evaluatie is reeds opgenomen in het project Cit/6.2b-9-42.		
Gevraagde subsidie 2009	Totaal	€ 15.765,00	Bijzonderheden
	Personele kosten	€ 13.900,00	Vrij van btw
	Activiteitenkosten	€ 1.865,00	€ 500,00 vrij van btw € 1.365,00 inclusief btw (leden constructiegroep)

Begroting Cito voor OCW Centraal ontwikkelde examens taal en rekenen mbo, betreft extra activiteiten prototype rekenen

Bijlage bij aanbestedingsbrief met kenmerk CE:Civ/6.2b-9-45 betreffende aanvullende SLOA-aanvraag

Activiteiten	Toetsdeskundige A	Toetsdeskundige B	Toetsdeskundige	Manager B	Assistent B	Psychometrie	Multim vormg	Totaal kosten
Bijeenkomsten extern	40							
Constructie prototype incl begeleiding commissieleden	26					8		
Veldraadpleging	4		10				10	
Overleg intern	10	10				4		
Projectmanagement		0						
Totaal aantal uren	80	10	10	0	4	8	10	
SLOA-tarief	€ 139,00	€ 139,00	€ 139,00	€ 139,00	€ -	€ -	€ -	
Kosten	€ 11.120,00	€ 1.390,00	€ 1.390,00	€ -				€ 13.900,00
Activiteitenkosten								
Itemconstructie	€ 1.365,00	inclusief btw						
Reis- en verblijfkosten eigen medewerkers	€ 200,00							
Reis- en verblijfkosten externe medewerkers	€ 200,00							
Overige kosten	€ 100,00							
Totaal A-kosten	€ 1.865,00							
Totaal	€ 15.765,00							

150462

13

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (PC 2630)
T.a.v. de heer drs.
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
28 augustus 2009	2009.29/AW/JW		Aanvraag subsidie wet SLOA 2009 (additionele subsidie)

Geachte

Met onze aanvraag subsidie wet SLOA 2009 d.d. 5 maart 2009, ons kenmerk 2009.04/HT/JW heeft u abusievelijk een onjuiste omschrijving van het project 'Examens gedocumenteerd schrijven en examens leesvaardigheid Nederlands havo-vwo (Cit/6.2b-9-28)' ontvangen. In het begeleidende overzicht van de verschillende projecten is echter wel het juiste bedrag (€ 58.000) opgenomen.

Bijgaand treft u alsnog de juiste projectomschrijving aan.

Met excuses voor de eventuele verwarring,

met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur

Bijlage:
Projectomschrijving Cit/6.2b-9-28

SUBSIDIEVERZOEK SLOA 2009

Beknopte projectomschrijving

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie Telefoonnummer
Projectnaam	Examens gedocumenteerd schrijven en examens leesvaardigheid Nederlands havo-vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-28
Doel activiteit	<p>De CEVO heeft in overleg met de VLLT het initiatief genomen om te onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is bij het centraal examen Nederlands havo en vwo schrijfvaardigheid ('gedocumenteerd schrijven') te toetsen in een eigen zitting naast een zitting voor het toetsen van leesvaardigheid. Dit doet recht aan de breedte van het examenprogramma, waaraan sinds kort op de meeste scholen ook weer literatuur binnen het vak Nederlands is toegevoegd. Door een eigen zitting schrijfvaardigheid kan ook meer aandacht worden besteed aan de beoordeling van de schrijfvaardigheid en productieve vaardigheden. Aandacht voor de beheersing van beide staat in de belangstelling o.a. bij het vervolgonderwijs.</p> <p>De CEVO heeft een projectplan opgesteld "Naar een ander examen Nederlands". De werkzaamheden van Cito vallen binnen dit plan. Als deel van het project wordt gezocht naar een betrouwbare methode voor de beoordeling van de schrijfvaardigheid.</p> <p>In een ander onderdeel van project wordt onderzocht of de toetsbetrouwbaarheid van de examens leesvaardigheid kan worden vergroot door het weglaten van de samenvatting, het stellen van meer vragen en het aanbieden van meer teksten.</p> <p>In 2008 is een start gemaakt met de werkzaamheden en zijn contacten gelegd met pilotscholen. In 2009 zullen proefexamens verder worden ontwikkeld en uitgetest.</p>
Afstemming van activiteiten (art. 4, lid 3, onder c, WSLOA)	De werkzaamheden vinden plaats onder leiding van de CEVO en de VLLT. De voortgang en de resultaten worden met OCW besproken.
Producten en Prestaties mede in kader VBTB	Pilotexamens schrijfvaardigheid Nederlands voor havo en vwo. Afname van deze examens op tien pilotscholen en beoordeling door de docenten. Onderzoek naar de beoordelaarsbetrouwbaarheid van de correctie door middel van een gecontroleerd herbeoordelen door geschoolde beoordelaars. Bespreken van de resultaten van de afnames van de pilotexamens met het onderwijsveld.
Tijdpad	De productie van de eerste pilotexamens vindt plaats in 2008 en 2009. Er vinden afname en beoordeling van de pilotexamens op pilotscholen buiten het centraal examen om plaats. Er wordt een start gemaakt met het ontwikkelen van pilotexamens voor 2009 en 2010. Deze subsidie heeft betrekking op de werkzaamheden van tijdpad die vallen in het jaar 2009
Doorloop	Er is doorloop van het project voorzien in 2010.
Evaluatie	De pilotexamens die worden ontwikkeld worden uitgetest op pilotscholen en geëvalueerd. Verder vindt een evaluatie plaats van het beoordelen van de examens in overleg met de CEVO. Ten behoeve van het project is een begeleidingscommissie bestaande uit

---

	deskundigen van het onderwijsveld Nederlands in het leven geroepen.	
Gevraagde subsidie 2009	De aanvraag heeft betrekking op de werkzaamheden van het project in 2009	
	Totaal	: € 58.000
	Personele kosten	: € 25.576 (23 dagen à € 1.112)
	Activiteitenkosten	: € 32.424

TER ONDERTEKENING

VO

Van

Datum
26 mei 2010

Registratienr
VO/OK/154218

Kopie voor
DIV. VO

Datum afgedaan

Gekoppeld registratienr.

Deponeren in dossier

nota

Onderwerp: Eerste tussenrapportage 2009, december
2009

Paraaf H VO/O
Datum 26/5

Aanleiding

CITO heeft de eerste tussenrapportage 2009 en de decemberrapportage 2009 ingediend.

Samenvatting inhoud van brief

Akkoord met aangevraagde egalisaties.

Besluiten door ondertekening

Consequenties en toelichting

VO/OK/177231 dichtboeken, brief 10 december 2009 is medeafgedaan met VO/OK/154218.

deponeren
26/5
mm

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

DIV

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

CITO
t.a.v. de heer drs
Postbus 1034
6801 MG ARNHEM

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

IPC 2650

Onze referentie
VO/OK/154218

Uw brieven van
14 september 2009 en 10
december 2009

Uw referenties
2009.33/AW/JW en
2009.52/AW/JW

6 MEI 2010

Betreft Eerste tussenrapportage 2009, decemberrapportage 2009

Geachte

Op 14 september 2009 zond u mij de SLOA-tussenrapportage van CITO en op 10 december 2009 de decemberrapportage 2009, waarvoor dank. Helaas heeft de behandeling van uw stukken enige vertraging opgelopen.

De tussenrapportages van CITO geven mij aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Ik ga akkoord met de volgende aangevraagde egalisaties:

Cit/exp.9-01	PPON	€ 133.335,22
Cit/exp.9-05	Antillen / internationaal	€ 10.374,61

Betreffende de egalisatievoorstellen van de additionele projecten, waarin artikel 6, lid 1 onder h in de beschikkingen is opgenomen, is de overloop naar 2010 reeds geregeld.

Ik verzoek u, met betrekking tot uw opmerking egalisatiereserve BVE, contact op te nemen met de directie BVE over de terugbetaling.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,
namens deze,

ardeling Onderwijskwaliteit / plv. directeur Voortgezet Onderwijs

Ministerie van OCW
Directie Voortgezet Onderwijs (IPC 2650)
T.a.v. de heer drs.
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	154218
Datum Reg.	16 SEP. 2009
Directie	VO

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Onderwerp
14 september 2009	2009.33/AW/JW		Eerste tussenrapportage SLOA 2009

Geachte

U heeft in bijlage 4 van de Hoofdlijnenbrief 2009/2010 richtlijnen verstrekt met betrekking tot de tussenrapportage van de voortgang van de projecten in het kader van de subsidie wet SLOA.

Bijgaand treft u dan ook de eerste tussenrapportage aan voor de projecten van Cito die in 2009 worden gesubsidieerd in het kader van de zogenoemde reguliere SLOA-subsidie (de mantels) en de additioneel gesubsidieerde projecten in het kader van artikel 6.2b van de wet.

Achter de tussenrapportages treft u een overzicht aan van de verstrekte subsidiebedragen en de verwachte realisering.

Op basis van de financiële rapportage t/m augustus 2009 is de inschatting dat er een egaliseriereserve ter hoogte van ongeveer 1,129 miljoen zal ontstaan. Voor de meeste van deze egalisaties geldt dat ze ontstaan als gevolg van een (te voorziene) vertraging bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

Ik hoop u middels deze tussentijdse rapportage naar verwachting te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Lid Raad van Bestuur
Portefeuille onderwijs

Cito

Tussenrapportage

Activiteiten

Subsidies W.SLOA

2009

Examens
~~Wet~~
~~Voortgezet~~
Onderwijs

Tussenrapportage SLOA 2009

■eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Programmanager CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Productie centrale examens voor de algemeen vormende vakken en de beroepsgerichte programma's vmbo, exclusief de werkzaamheden van constructiegroepleden
Projectcode	Cit/w-9-01
Doel activiteit	Productie centrale schriftelijke en praktijkexamens vmbo voor de vakken: Nederlands (leesvaardigheid en schrijfvaardigheid), Fries, Engels, Frans, Duits, Spaans, Turks, Arabisch, wiskunde, nask 1, nask 2, biologie, economie, geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappijleer 2, muziek, dans, drama, tekenen, handenarbeid, textiele werkvormen, audiovisuele vormgeving, administratie, handel en verkoop, handel en administratie, mode en commercie, metselen, schilderen, timmeren, bouwbreed, fijnhoutbewerking, bakken, horeca, consumptief breed, elektrotechniek, metaaltechniek, installatietechniek, metalekro, instalelekro, grafimedia, transport en logistiek, voertuigentechniek, verzorging, uiterlijke verzorging, zorg en welzijn breed, ICT-route, Technologie, SDV, Techniek-Breed, Intersectoraal.
Producten en prestaties	Examens vmbo van de bovengenoemde vakken en programma's voor het jaar 2010 en 2011 (gedeeltelijk). De activiteiten bestaan uit: <ul style="list-style-type: none"> • Begeleiden constructiegroepen; • Overleg over constructieopdrachten van de CEVO; • Bewerken, controleren en bespreken uitgangsmateriaal; • Construeren, afstemmen, controleren en bespreken van opgaven en correctiemodellen; • Samenstellen examen(concepten); • Overleg met CEVO-vaksecties over vaststelling in fasen; • Drukproefcorrecties en erratumprocedure; • Normeringadviezen geven; • Evaluatie uitvoeren en publiceren (examenverslag en evaluatie per vak).
Realisatie van het project per 1 september 2009	De examens worden volgens plan ontwikkeld. De centrale examens van 2009 zijn afgenomen en genormeerd. De concepten van 2010 zijn merendeels vastgesteld door de vaksecties van de CEVO en worden drukklaar gemaakt. De ontwikkeling van de examens 2011 is volgens plan opgestart.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 8.034.215 Personele kosten: € 7.763.715 Activiteitenkosten: € 270.500

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 8.034.215
	Personele kosten: € 7.763.715
	Activiteitenkosten: € 270.500

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Drs. [REDACTED] Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Examenproductie algemeen vormende vakken havo/vwo
Projectcode	Cit/w-9-02
Doel activiteit	Productie centrale examens havo en vwo, exclusief de werkzaamheden van constructiegroepleden. Hiervoor is een apart subsidieverzoek ingediend (zie project Cit/w-9-04). De tweede fase is vernieuwd per 1 augustus 2007. Voor een aantal vakken heeft dat geleid tot aangepaste examens. De productie omvat ook de zogeheten bezemexamens voor kandidaten die nog volgens de oude examenprogramma's opgeleid zijn.
Producten en prestaties	Centrale examens havo en vwo, 1 ^o , 2 ^o en 3 ^o tijdvak voor de vakken: Nederlands, Engels, Frans, Duits, Spaans, Russisch, Turks, Arabisch, Grieks (alleen vwo), Latijn (alleen vwo), Fries, wiskunde C (alleen vwo), wiskunde B, wiskunde A, natuurkunde, scheikunde, biologie, economie, management en organisatie, geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappijwetenschappen, filosofie, muziek, tekenen, handenarbeid en textiele werkvormen, kunst algemeen (voorheen ckv2, aangeboden als schoolexamen) De activiteiten bestaan uit: Vooroverleg over de constructieopdracht van de CEVO Verzamelen uitgangsmateriaal Constructie vragen en correctievoorschriften Samenstelling examens Overleg met CEVO-vaksectie over vaststelling in diverse fasen Drukproefcorrecties en erratumprocedure Gegevensverzameling bij scholen en normeringsadviezen Verzenden per post en plaatsing op internet van errata en mededelingen over de normering Evaluatie uitvoeren en publiceren.
Realisatie van het project per 1 september 2009	In de periode januari-september is de constructie van de examens 2010 afgerond en zijn deze vastgesteld door de Cevo. Daarna is gestart met de grafische afwerking. In de periode mei-juli heeft de gegevensverzameling voor de examens 2009 plaatsgevonden en zijn normeringsadviezen aan de Cevo uitgebracht. In de periode augustus-december is gestart met de constructie van de examens 2011. Voor vwo omvat dit voor enkele vakken ook nog de constructie van bezemexamens, naast de constructie van vernieuwde examens. Dit in verband met de herziening van de tweede fase per

	<p>augustus 2007.</p> <p>In het algemeen zijn de werkzaamheden conform planning uitgevoerd.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 4.379.228</p> <p>Personele kosten: € 4.275.391</p> <p>Activiteitenkosten: € 103.837</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 4.379.228</p> <p>Personele kosten: € 4.275.391</p> <p>Activiteitenkosten: € 103.837</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Constructiegroepen productie centrale examens voor de algemeen vormende vakken en de beroepsgerichte programma's vmbo
Projectcode	Cit/w-9-03 (zie ook project Cit/w-9-01)
Doel activiteit	Vraagconstructie en bespreking van examenconcepten door ervaren docenten (constructiegroepsleden) ten behoeve van de centrale examens vmbo voor de vakken: Nederlands (leesvaardigheid en schrijfvaardigheid), Fries, Engels, Frans, Duits, Spaans, Turks, Arabisch, wiskunde, nask 1, nask 2, biologie, economie, geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappijleer 2, muziek, dans, drama, tekenen, handenarbeid, textiele werkvormen, audiovisuele vormgeving, administratie, handel en verkoop, handel en administratie, mode en commercie, metselen, schilderen, timmeren, bouwbreed, fijnhoutbewerking, bakken, horeca, consumptief breed, elektrotechniek, metaaltechniek, installatietechniek, metaalktro, instalektro, grafimedia, transport en logistiek, voertuigentechniek, verzorging, uiterlijke verzorging, zorg en welzijn breed, ICT-route, Technologie, SDV, Techniek-Breed, Intersectoraal.
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Besproken opgaven en examens voor de centrale examens vmbo van de bovengenoemde vakken en programma's voor de examenjaren 2010 en 2011. • De activiteiten van de docenten bestaan uit: Verzamelen uitgangsmateriaal, constructie en bespreken van vragen, examenconcepten en correctiemodellen.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De centrale examens vmbo worden volgens plan ontwikkeld. De constructiegroepsleden hebben concept opgaven aangedragen en andere opgaven evenals de examenconcepten beoordeeld en besproken. De concepten van 2010 zijn merendeels vastgesteld door de vaksecties van de CEVO en worden drukklaar gemaakt. De ontwikkeling van de examens 2011 wordt volgens plan voor alle vakken opgestart.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 1.661.620 Activiteitenkosten: € 1.661.620
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 1.661.620 Activiteitenkosten: € 1.661.620

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer:
Projectnaam	Constructiegroepen productie centrale examens havo/vwo
Projectcode	Cit/w-9-04
Doel activiteit	Het inzetten van docenten ten behoeve van de constructie van centrale examens havo/vwo.
Producten en prestaties	Vraagconstructie voor de examens havo en vwo 1 ^e , 2 ^e en 3 ^e tijdvak voor de vakken: Nederlands, Engels, Frans, Duits, Spaans, Russisch, Turks, Arabisch, Grieks (alleen vwo), Latijn (alleen vwo), Fries, wiskunde C (alleen vwo), wiskunde B, wiskunde A, natuurkunde, scheikunde, biologie, economie, management en organisatie, geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, maatschappijwetenschappen, filosofie, muziek, tekenen, handenarbeid en textiele werkvormen, kunst algemeen (voorheen ckv2, aangeboden als schoolexamen). De activiteiten bestaan uit: Verzamelen uitgangsmateriaal Constructie vragen en correctievoorschriften.
Realisatie van het project per 1 september 2009	In de periode januari t.e.m. juli is door de constructiegroepen gewerkt aan examens 2010. Deze zijn in de periode juni-september ter vaststelling aan de Cevo voorgelegd. Het Cito heeft in de periode januari-september de gebruikelijke aanstellings- en declaratieprocedures uitgevoerd. In de periode augustus-december is door de constructiegroepen gestart met het werken aan de examens 2011. Voor vwo omvat dit voor enkele vakken ook nog de constructie van bezemexamens, naast de constructie van vernieuwde examens. Dit in verband met de herziening van de tweede fase per augustus 2007. In het algemeen zijn de werkzaamheden conform planning uitgevoerd
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 1.614.381 Activiteitenkosten: € 1.614.381
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 1.614.381 Activiteitenkosten: € 1.614.381

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnr.: [REDACTED]
Projectnaam	Normhandhaving centrale examens VO
Projectcode	Cit/w-9-05
Doel activiteit	Uitvoeren normhandhavingprocedures bij centrale examens voortgezet onderwijs.
Producten en prestaties	<p>Normeringswerkzaamheden worden uitgevoerd voor algemene vakken vwo-havo en vmbo en voor beroepsgerichte vakken. De resultaten worden verwerkt in de examens, c.q. voorgelegd aan de CEVO bij de normering. Aan de CEVO wordt een verslag van het verloop van de werkzaamheden bij de normering aangeboden. De volgende procedures voor de normhandhaving worden gebruikt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pretest van 17 examens (ter omvang van een tijdvak) met referentie-examen. Op basis van de gegevens uit de pretest wordt tijdens de productie met referentie-examens equivalente examens samengesteld. 2. Try out van een examen (ter omvang van een tijdvak) met een grote groep leerlingen zodat op basis van de verzamelde psychometrische gegevens definitieve examens kunnen worden samengesteld. 3. Posttest van acht examens met referentie-examen. Op basis van de gegevens uit de posttest wordt tijdens de normering een met een referentie-examen equivalente normeringsterm vastgesteld 4. Standaardsetting bij 11 examens. Een groep experts wordt gevraagd het niveau van een examen te vergelijken met een referentieexamen om zo een equivalente normeringsterm te bepalen.
Realisatie van het project per 1 september 2009	<p>(1&2) De pretests en de tryouts zijn gerealiseerd. De data zijn verzameld en zullen in het najaar 2009 worden geanalyseerd. De resultaten worden betrokken bij het samenstellen van de examens 2011.</p> <p>(3&4) De posttests en standardsettings zijn gerealiseerd en afgerond. De resultaten zijn betrokken bij de normering van de 2009-examens.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 303.223</p> <p>Personele kosten: € 201.428</p> <p>Activiteitenkosten: € 101.795</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 303.223</p> <p>Personele kosten: € 201.428</p> <p>Activiteitenkosten: € 101.795</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Programmamanager CBT CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	COMPEX – computer en examens van havo, vwo en vmbo GT
Projectcode	Cit/w-9-06
Doel activiteit	<p>In het project Compex worden twee typen experimentele examens ontwikkeld waarin ICT een belangrijke rol speelt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - IMEX ('ICT en Multimedia in het Examen'): een deel van het papieren examen betreft opgaven waarbij de kandidaat de computer moet gebruiken, - digitale examens CBT ('Computer Based Test'): het papieren examen is volledig vervangen door een examen dat via het beeldscherm wordt aangeboden. <p>Het project Compex richt zich niet primair op de constructie van de reguliere examens met ICT maar op het ontwikkelen van pilot examens en opgaven en het implementeren van het gebruik van ICT bij centrale examens op scholen.</p> <p>Het gaat bij dit project om het ontwikkelen van experimentele examens en het scheppen van een technisch, inhoudelijk en organisatorisch kader waarbinnen toekomstige examens met gebruik van ICT op eenduidige en betrouwbare wijze kunnen worden gemaakt en afgenomen. Als onderdeel hiervan ontwikkelt het project voorstellen op het terrein van de ICT-innovatie.</p> <p>Naast technische en inhoudelijke aspecten van de examenproductie worden ook de organisatorische aspecten van afname van de examens op de scholen onderzocht. In verband hiermee wordt een toenemend aantal scholen bij het project betrokken.</p>
Producten en prestaties	<p>Voor de volgende vakken worden proefopgaven c.q. (proef)examens gemaakt en geïmplementeerd bij de scholen: natuurkunde, biologie, aardrijkskunde, economie, Duits (havo), kunst algemeen, dans, drama, muziek.</p> <p>Hiervoor worden technische specificaties ontwikkeld, handleidingen gemaakt, informatie op internet gezet en evaluaties gehouden.</p> <p>Ten behoeve van de CBT examens wordt een set van flash toepassingen ontwikkeld.</p> <p>Er worden adviezen gegeven over software te gebruiken bij de examens, testen op scholen met software en examens uitgevoerd en geëvalueerd. Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van digitale examens bij de diversiteit van netwerkssystemen op scholen.</p> <p>Er is intensief contact tussen ontwikkelaars van techniek en inhoud, docenten en systeembeheerders van scholen.</p> <p>Er is regelmatig overleg tussen beleidsmakers en uitvoerders.</p>
Realisatie van het project per 1 september 2009	Er zijn (proef)opgaven en (proef)examens voor de hierboven genoemde vakken geconstrueerd, waarvoor in de meeste gevallen speciale ICT-applicaties zijn ontwikkeld. De examens die afgenomen zijn als

	<p>onderdeel van de reguliere centrale examens zijn tevens genormeerd. Voor alle genoemde vakken zijn de (proef)opgaven en (proef)examens geëvalueerd met CEVO.</p>
<p>Toegekende subsidie 2009</p>	<p>Totaal : € 600.000 Personele kosten: € 556.000 (500 dagen à € 1.112) Activiteitenkosten: € 44.000</p>
<p>Geraamde realisering per 31 december 2009</p>	<p>Totaal : € 600.000 Personele kosten: € 556.000 Activiteitenkosten: € 44.000</p>

Innovatie

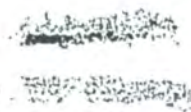

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : Drs. ██████████ Functie : Marktgroepmanager Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling Leerling- en onderwijsvolgsysteem
Projectcode	Cit/in-9-01
Doel activiteit	Het ontwikkelen van LVS-toetsen (en bijbehorend hulpmateriaal) als onderdeel van het Leerling- en onderwijsvolgsysteem (LOVS) van Cito. Bij de keuze voor de te programmeren activiteiten is rekening gehouden met de focus vanuit de overheid op de inhoudsgebieden taal (woordenschat, begrijpend lezen en technisch lezen) en rekenen-wiskunde. Ook is plaats ingeruimd voor activiteiten op het gebied van 'leren leren' (metacognitie).
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Rekenen-wiskunde: Continueren van de ontwikkeling van de uitgave 'Diagnosticeren en plannen in de bovenbouw'. Met deze uitgave kunnen leerkrachten het niveau van denken en rekenen van groepen leerlingen en individuele leerlingen onderzoeken en in kaart brengen. Op basis daarvan kunnen zij vervolgens geschikte leerdoelen voor de leerling(en) vaststellen en passende leeractiviteiten selecteren of zelf ontwerpen. ☐ Taal: innovatie en uitbreiding opgavenbanken ten behoeve van de vernieuwing van de toetsen Begrijpend Lezen en Woordenschat (deels ook digitaal). ☐ Studievaardigheden: innovatie en uitbreiding opgavenbanken t.b.v. het uitbrengen van specifieke toetsen Studievaardigheden. Daarnaast wordt binnen dit project de klassikale leergang 'Leren studeren' ontwikkeld. Door middel van het uitvoeren van opdrachten wordt nagegaan welke leeraanpak leerlingen hanteren en of deze succesvol is. Op basis van de opdrachten worden leergesprekken gevoerd waarin de gehanteerde studiemethoden centraal staan en leerlingen tips krijgen om hun studiemethode te verbeteren.
Realisatie van het project per 1 september 2009	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Rekenen-wiskunde: in het voorjaar van 2009 is een deel van het ontwikkelde en in 2008 reeds in de praktijk uitgeprobeerde materiaal na herziening nogmaals in de praktijk beproefd. In het najaar van 2009 vindt dit plaats voor het resterende materiaal. Op basis van deze ervaringen zal eind 2009 gestart worden met het bijstellen van de materialen. ☐ Taal: Opgavenbanken Woordenschat worden gedurende 2009 uitgebreid (itemconstructie) met items. De items Woordenschat voor groep 6 en 7 worden in een eerste proefonderzoek (oktober/november 2009) voorgelegd aan een beperkt aantal leerlingen om de kwaliteit van de opgaven te bepalen. Op basis van de resultaten van dit onderzoek vinden de voorbereidingen plaats voor normeringsonderzoek in groep 6 dat in januari en juni 2010 zal plaatsvinden. Voor Begrijpend lezen vindt er in november normeringsonderzoek plaats in groep 8. Daarnaast

	<p>heeft er voor zowel Begrijpend lezen als Woordenschat onderzoek plaats gevonden naar de vergelijkbaarheid tussen de papieren en digitale toetsen voor groep 6 .Nieuwe toetsen voor 2010 voor andere groepen worden voorbereid.</p> <p>□ Studievaardigheden: In januari 2009 is een eerste proefonderzoek uitgevoerd waarin de voor groep 8 geconstrueerde items aan een beperkt aantal leerlingen zijn voorgelegd. In april 2009 heeft er bovendien honneringsonderzoek plaatsgevonden voor de 'papieren' toetsen voor groep 7. Normeringsonderzoek voor groep 8 in 2010 wordt in het najaar 2009 voorbereid..</p> <p>Begin 2009 zijn de ontwikkelde opdrachten bij "Leren studeren" in de praktijk uitgeprobeerd en bijgesteld op basis van de opgedane ervaringen. Op basis van de verkregen resultaten is besloten in het najaar van 2009 nog een vervolgonderzoek te doen. Tot slot heeft in april 2009 onderzoek plaatsgevonden naar de vergelijkbaarheid tussen de papieren en digitale toetsen voor groep 5 en 6 en vinden eind 2009/begin 2010 de voorbereidingen plaats voor dergelijk onderzoek in groep 7.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 504.300</p> <p>Personele kosten: €</p> <p>Activiteitenkosten: €</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 504.300</p>

Expertisecentrum

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Hoofd Research PO/VO Telefoonnummer [REDACTED]
Projectnaam	Periodieke Peiling van het Onderwijsniveau (PPON)
Projectcode	Cit/exp-9-01 (vervolg Cit/exp-8-01)
Doel activiteit	Het periodiek verrichten van peilingsonderzoek naar het onderwijsaanbod en de onderwijsleerresultaten in het basis- en speciaal basisonderwijs.
Producten en prestaties	Voor 2009 heeft PPON de volgende activiteiten gepland. Nederlandse taal <ul style="list-style-type: none"> • Voorjaar 2009 worden peilingsonderzoeken uitgevoerd voor Schrijfvaardigheid Einde Basisonderwijs en in het Speciaal Basisonderwijs. Najaar 2009 is een peilingsonderzoek voor Schrijfvaardigheid gepland Medio Basisonderwijs. • Voorbereiding van de peilingen voor Spreekvaardigheid in 2010. Rekenen/wiskunde <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding peilingen rekenen-wiskunde in 2010. Overige leergebieden <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering van een peilingonderzoek voor Burgerschapskunde. • Data-analyses en schrijven van balansrapportages van de peilingsonderzoeken voor Geschiedenis en Aardrijkskunde 2008. • Voorbereiding van een peilingonderzoek voor Natuurkunde en Techniek. • Oriëntatiestudies ten behoeve van peilingonderzoeken rond Meta-cognitieve vaardigheden en Sociaal-Emotionele ontwikkeling.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De geplande peilingen zijn uitgevoerd, behoudens voor de onderwerpen Biologie en Verkeer. De peiling biologie is verplaatst naar 2010 en wordt gekoppeld aan de peiling Natuurkunde & Techniek (Science). Een specifieke peiling Handschrift is toegevoegd. Rapportage van de peiling Burgerschap is naar voren getrokken. Ook de peiling Rekenen-Wiskunde Medio, die plaats vindt in januari 2010 is nu gestart. In het najaar is de peiling Schrijven in groep 5 en Verkeer.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 1.423.625 Personele kosten: € 1.187.200 Activiteitenkosten: € 232.800 Egalisatie 2006 : € 84.204,22
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 1.504.204 Personele kosten: € 1.097.405 Activiteitenkosten: € 406.799

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Expertisecentrum Onderwijskundige Informatietechnologie
Projectcode	Cit/exp-9-02
Doel activiteit	Het ontwikkelen van een infrastructuur voor informatiesystemen voor bij het onderwijs betrokkenen en het doen van onderzoek op het gebied van computertoetsen.
Producten en prestaties	<p>1. Het in samenwerking met anderen (verder) ontwikkelen en toegankelijk maken van informatiesystemen waarmee bij het onderwijs betrokkenen (o.a. docenten, scholen, ouders, onderwijsorganisaties) informatie kunnen verkrijgen over kenmerken van en de door leerlingen en/of scholen behaalde prestaties op studietoetsen en/of examens.</p> <p>2. Het onderzoek en ontwikkelen van multimedia toetsen voor het beoordelen van competenties van docenten die werkzaam zijn in het mbo-onderwijs en de competenties van chauffeurs.</p> <p>3. Disseminatie van het onderzoeks- en ontwikkelingswerk van het expertisecentrum zal o.a. plaatsvinden via:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cito rapporten en publicaties in (inter)nationale tijdschriften; - presentaties op (inter)nationale conferenties; - de website Toetswijzer die maandelijks door ongeveer zestien duizend bij het onderwijs betrokkenen geraadpleegd wordt.
Realisatie van het project per 1 september 2009	<p>Ad 1. Werkzaamheden betroffen het (verder) ontwikkeling van procedures en een computerprogramma voor onderzoek en kwaliteitscontrole van vragen, bewerking van oordelen over items/vragen van docenten en andere deskundigen ten behoeven van het vaststellen van standaarden op toetsen en examens en voor het meewegen van achtergrondkenmerken bij de vergelijking van toetsresultaten. Ook werd naar aanleiding van verzoeken van bij het onderwijs betrokkenen verder onderzoek gedaan naar verschillende vraagtypen en de scoring van die vraagtypen.</p> <p>Ad 2 Werkzaamheden betroffen onderzoek naar het gebruik van videodossiers bij de beoordeling van competenties in lerarenopleidingen en onderzoek naar effectiviteit van verschillende toetsvormen en assessments bij multimediale toetsing.</p> <p>Ad 3. Over voornoemd onderzoek is/wordt gerapporteerd en gepresenteerd.</p>

Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 330.000 Personele kosten: € 244.640 (220 dagen OWK à 1.112) Activiteitenkosten: € 85.360
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 330.000 Personele kosten: € 300.000 Activiteitenkosten: € 10.000

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Expertisecentrum Psychometrie
Projectcode	Cit/exp-9-03
Doel activiteit	Het ontwikkelen van psychometrische en methodologische expertise teneinde (inter)nationale ontwikkelingen op het gebied van de psychometrie en methodologie te kunnen volgen en daaraan bij te dragen.
Producten en prestaties	1. Het (verder) ontwikkelen van psychometrische methoden en technieken waarmee de kwaliteit van meetinstrumenten (toetsen en examens) beter onderzocht en dus bepaald kunnen worden. De werkzaamheden vinden plaats in zes projecten. 2. Het ontwikkelen van software bij de onder punt 1 bedoelde psychometrische methoden en technieken.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Ad 1. Vier rapporten over het onderzoek en de nieuwe ontwikkelingen op psychometrisch gebied zijn uitgebracht en twee rapporten zijn in voorbereiding. Over de ontwikkelingen en het onderzoek zijn presentaties aan vakgenoten gegeven. Ad 2. De software ontwikkeling verloopt conform planning.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 270.000 Personele kosten: € 255.760 (230 dagen à OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 14.240
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 270.000 Personele kosten: € 265.000 Activiteitenkosten: € 5.000

Tussenrapportage SLOA 2009

■eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : [REDACTED] Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnu[m] : [REDACTED]
Projectnaam	Expertisecentrum Kennis- en Informatiecentrum (KIC)
Projectcode	Cit/exp-9-04
Doel activiteit	Wetenschappelijke kennis en informatie over toetsen, examineren en evalueren opsporen, selecteren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen ten behoeve van bij het ondenvijs betrokkenen (leerlingen, docenten, ouders, scholen, opleidingen, onderwijsorganisaties etc.).
Producten en prestaties	1. Het via de website Toetswijzer toegankelijk maken en beschikbaar stellen van kennis en informatie over toetsen, examens, psychometrie, assessment en kwaliteitszorg. 2. De rubriek Toetsgids binnen Toetswijzer uitbreiden met beschrijvingen en beoordelingen door deskundigen van zowel toetsen van Cito en andere organisaties/uitgeverijen.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Het onderhouden van de website is een continue activiteit die vooral bestaat uit het continu rapporteren over nieuwe zaken op het gebied van toetsen en examineren en het bijhouden van bestaande en inrichten van nieuwe rubrieken. Tot 1 september is 78% van de toegekende subsidie (zie hieronder) gerealiseerd.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 141.000 Personele kosten: € 111.200 (100 dagen OWK à 1.112) Activiteitenkosten: € 29.800
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 141.000 Personele kosten: € 134.000 Activiteitenkosten: € 7.000

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling												
Contactpersoon	Naam XXXXXXXXXX Functie : Projectleider Ned. Antillen / Aruba / Internationaal Telefoonnr XXXXXXXXXX												
Projectnaam	Ned. Antillen / Aruba / Internationaal												
Projectcode	Cit/exp-9-05												
Doel activiteit	In de eerste plaats ondersteuning aan Aruba en de Nederlandse Antillen op het gebied van onderwijsevaluatie, examinering en deskundigheidsbevordering in het kader van het samenwerkingsverband van Nederland met Aruba en de Nederlandse Antillen. In de tweede plaats kennisverspreiding en voorlichting over toetsing en examinering aan bezoekers uit het buitenland, Aruba en de Nederlandse Antillen.												
Producten en prestaties	<ol style="list-style-type: none"> 1 Scholing en advisering op het gebied van onderwijsevaluatie, examinering en deskundigheidsbevordering. Het construeren van toetsen en examens en het opstellen en uitvoeren van scholingsplannen voor de Invoering van onderwijsvernieuwingen. 2 Het schrijven van notities met betrekking tot examinering en evaluatie. 3 Het organiseren van één- of meerdaagse voorlichtingsbijeenkomsten. 												
Realisatie van het project per 1 september 2009	<ol style="list-style-type: none"> 1 Scholing Toetsconstructie SBO, maart 2009 2 Ondersteuning ETE verwerking examenresultaten, juni 2009 3 Consultancy & screening Techniek Examen N.A, juni 2009 4 Screening toetsplannen en toetsmatrijzen N.A. 5 Werkbijeenkomst over op te zetten volgsysteem en adviestoets NA, juli 2009 6 Vervolgscholing Toetsconstructie SBO, augustus 2009 7 Screening eindtermendocumenten Aruba 8 Bezoek ontvangen uit: Jordanië CADER (april, 18 Master trainers), Wit-Rusland RIKZ (maart, 1 persoon), China NEEA (juni, 3 personen), Zweden Inspectorate (mei, 13 personen), Nederlandse Antillen SAP (april, 1 persoon), Zuid-Korea University Soon Chun Huang (juni, 1 persoon), Mozambique Universidade Pedagogica (juni, 12 personen). 												
Toegekende subsidie 2009	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Totaal</td> <td style="text-align: right;">: € 50.000</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Personele kosten</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">Buitenlandse bezoeken:</td> <td style="text-align: right;">€ 13.500</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">Aruba en Ned. Antillen :</td> <td style="text-align: right;">€ 32.500</td> </tr> <tr> <td>Activiteitenkosten</td> <td style="text-align: right;">: € 4.000</td> </tr> <tr> <td>Egalisatie 2008</td> <td style="text-align: right;">: € 38.899,61</td> </tr> </table>	Totaal	: € 50.000	Personele kosten		Buitenlandse bezoeken:	€ 13.500	Aruba en Ned. Antillen :	€ 32.500	Activiteitenkosten	: € 4.000	Egalisatie 2008	: € 38.899,61
Totaal	: € 50.000												
Personele kosten													
Buitenlandse bezoeken:	€ 13.500												
Aruba en Ned. Antillen :	€ 32.500												
Activiteitenkosten	: € 4.000												
Egalisatie 2008	: € 38.899,61												

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal :	€ 80.178
	Personele kosten	
	Buitenlandse bezoeken:	€ 16.680
	Aruba en Ned. Antillen :	€ 61.518
	Activiteitenkosten	: € 1.980

[REDACTED]

[REDACTED]

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Olympiade
Projectcode	Cit/exp.9-06
Doel activiteit	Het ontwikkelen en uitvoeren van een selectieprocedure voor een representatief team leerlingen dat aan de Internationale Olympiade (van aardrijkskunde, biologie, informatica, natuurkunde, scheikunde en wiskunde) deelneemt.
Producten en prestaties	<p>De activiteiten die Cito-medewerkers uitvoeren, lopen uiteen voor de verschillende Olympiades. Opgemerkt dient te worden dat het Cito geen activiteiten verricht voor de Informatica Olympiade. De Wiskunde Olympiade selecteert niet voor de Internationale Olympiade.</p> <p>Hier volgt een korte opsomming per Olympiade:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aardrijkskunde: begeleiden constructeurs opgaven door middel van het geven van de constructie-opdracht en toetstechnische en vakinhoudelijke adviezen, verzorgen van illustraties (grafische dienst), eindredactie opgaven. - Biologie: screening van opgaven voorronde, samenstellen en bespreken verschillende conceptversies met docenten, samenstellen en redigeren van eindversie met antwoordblad en correctievoorschrift, correctie vijftig beste leerlingwerken en cesuur vaststellen. - Natuurkunde: constructie en screening (concept)opgaven en antwoordmodellen voor 1° en 2° ronde. - Scheikunde: screening van opgaven en correctievoorschrift voor 1° en 2° ronde en finale, correctie van twintig leerlingwerken. - Wiskunde Olympiade: constructie en screening voorronde-opdracht en finale-opdracht, coördinatie finale-weekend, beoordeling finalewerkstukken, bij toerbeurt organisatie prijsuitreiking, artikel schrijven voor Nieuwe Wiskrant. - Wiskunde: secretaris Wiskunde Olympiade, dat houdt in: aanleveren tekst brochure en poster, verwerken aanmeldingen van scholen voor 1° ronde, versturen opgaven, verwerken resultaten scholen, cesuur vaststellen, organisatie scholenprijs, verwerken leerlinggegevens, leerlingen uitnodigen 2° ronde, uitnodigingen versturen prijsuitreiking, bijwonen halfjaarlijks overleg Olympiades, verslag van de uitslag maken en laten publiceren in Euclides, wiskunde-brief etc.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De vakken kennen verschillende plannings: de activiteiten zijn niet gelijkelijk over het jaar verdeeld. De activiteiten bij de diverse vakken liggen op schema.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 44.270 Personele kosten: € 42.256 (38 dagen à € 1.112)

	Activiteitenkosten: € 2.014
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 44.270 Personele kosten: € 42.256 Activiteitenkosten: € 2.014

W.SLOA
Artikel 6 - 2 - b

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ████████████████████ Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnummer : ████████████████████
Projectnaam	Ondersteuning scholen bij de implementatie van digitale centrale examens
Projectcode	Cit/6.2b-9-02
Doel activiteit	Het beleid van de CEVO is erop gericht om de vmbo-scholen in 2009 zo veel mogelijk gebruik te laten maken van de digitale examens voor de algemene vakken van de basisberoepsgerichte leerweg. Ook de invoering van digitale examens bij de kaderberoepsgerichte leerweg wordt voorbereid. Doel van dit project is gericht op voorlichting en ondersteuning geven bij de invoering van digitale examens onder ander met behulp van een ict examenhelpdesk.
Producten en prestaties	De scholen die (gaan) werken met digitale examens voeren als voorbereiding op de examens 2009 een systeemcheck en een proef op de som uit. Hiervoor wordt materiaal verstrekt. De technische check en de proef op de som van de scholen worden vanuit Cito georganiseerd en geëvalueerd. Scholen krijgen bericht als zij aan de voorwaarden van deelname hebben voldaan. Tijdens de periode van het gebruik van de digitale examens zal een ict examen helpdesk worden opengesteld voor de scholen. De helpdesk beantwoordt vragen van de scholen op technisch en organisatorisch gebied ten aanzien van digitale examens. In juni 2009 wordt het verloop van de afname van de digitale centrale examens bij de scholen geëvalueerd door middel van een enquête. Hier wordt een verslag van gemaakt ten behoeve van de monitoring van de implementatie van de digitale examens bij de scholen. Naast de technische ondersteuning wordt er ook voorlichting gegeven in bijeenkomsten voor examenscretarissen en systeembeheerders. De scholen ontvangen voorlichtingsbrochures, handleidingen en voorbeeldmateriaal.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De volgende zaken zijn gerealiseerd: Er zijn verschillende voorlichtingsbijeenkomsten gehouden voor examenscretarissen systeembeheerders. Hiervoor zijn inschrijving, locaties, documentatiemateriaal en voorlichters geregeld; Voor de digitale centrale examens zijn verschillende systeemchecks opgezet en uitgevoerd. De resultaten van deze systeemchecks zijn op diverse momenten gerapporteerd aan scholen, IBG en CEVO; Tijdens de systeemchecks en de periode van de afname van de digitale examens is een ict examen helpdesk opengesteld voor de

	<p>scholen;</p> <p>Op verschillende momenten tijdens de examencampagne 2009 zijn scholen bevraagd over het functioneren van de examenhelpdesk. In mei/juni 2009 is het verloop van de afname van de digitale centrale examens bij de scholen geëvalueerd door middel van een enquête. Hiervan is voor CEVO een verslag gemaakt ten behoeve van de monitoring van de implementatie van de digitale examens bij de [redacted] [redacted].</p> <p>Cito is gestart met de voorbereidingen voor de iet examen helpdesk van [redacted] campagne 2010. De resultaten van de enquête en evaluatie uit 2009 worden hierin meegenomen..</p>
<p>Toegekende subsidie 2009</p>	<p>Totaal : € 361.000</p> <p>Personele kosten: € 208.000 (187 dagen OWK à € 1.112)</p> <p>Activiteitenkosten: € 153.000</p>
<p>Geraamde realisering per 31 december 2009</p>	<p>Totaal : € 382.754</p> <p>Personele kosten: € 229.754</p> <p>Activiteitenkosten: € 153.000</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnummer:
Projectnaam	Extra productie papieren examens BB AV 2010
Projectcode	Cit/6.2b-9-03
Doel activiteit	De centrale digitale examens voor de algemene vakken vmbo BB worden door de meeste scholen gebruikt. Dit project moet de papieren eerste tijdvak examens algemene vakken basisberoepsgerichte leerweg vmbo produceren t.b.v. de scholen die er niet in slagen digitale centrale examens af te nemen in 2010.
Producten en prestaties	Voor Nederlands, Engels, Duits, wiskunde, nask-1, biologie, economie, aardrijkskunde, geschiedenis, maatschappijleer, worden voor het eerste tijdvak papieren examens geproduceerd. Deze 10 examens kunnen worden gebruikt door scholen die er in 2010 nog niet in zijn geslaagd digitale centrale examens algemene vakken basisberoepsgerichte leerweg af te nemen.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Voor bovengenoemde vakken is de productie van papieren tijdvakken als alternatief voor de digitale varianten in de laatste fase. De productie van deze papieren heeft echter vertraging oplopen, omdat CEVO in verband met de geheimhouding van de digitale examens besloten heeft om m.i.v. het examenjaar 2010 geen overlap meer toe te staan tussen openbare papieren en digitale examens BB. Als gevolg hiervan moeten reeds grotendeels vastgestelde papieren examens BB 2010 door Cito (deels) worden herzien.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 52.200 Personele kosten: € 44.400 (40 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 7.800
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 52.200 Personele kosten: € 44.400 Activiteitenkosten: € 7.800

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Clustermanager CE Telefoon: [REDACTED]
Projectnaam	Pilot geschiedenisexamens CHMV ('de Rooy')
Projectcode	Cit/6.2b-9-06 (vervolg op Cit/6.2b-8-08)
Doel activiteit	Voortzetting van de pilot waarbij de vorm wordt onderzocht van het nieuwe centraal examen passend voor de scholen die werken met het nieuwe examenprogramma gebaseerd op het werk van de commissie De Rooy. Daarvoor worden pilot examens ontwikkeld en wordt deelgenomen aan de projectgroep rond de programma- en examenontwikkeling.
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> * participatie (een persoon) in de werkgroep en in de projectleiding * productie van drie tijdvakken pilotexamens havo en vwo 2010 en 2011 * afronding en werkzaamheden rondom afname pilotexamens 2009 vwo: <p>Er worden bijdragen geleverd aan een verkenning van het niveauverschil havo-vwo en implicaties voor het CSE - vakinhoudelijke en toetstechnische bijdrage in de syllabuscommissie geschiedenis havo/vwo.</p>
Realisatie van het project per 1 september 2009	<ul style="list-style-type: none"> * Afronding productie havo 2010-1 (vaststelling), bespreking havo 2010-2, voorbereiding havo 2010-3. Productie vwo 2010-1. * met projectleiding en pilotdocenten zijn examenbespreking gevoerd en themavergaderingen gehouden. Resultaten van de laatste examens worden in een Kleio-artikel weergegeven gericht op het verschil havo-vwo en vergeleken met de reguliere examens (in bewerking).
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 325.900</p> <p>Personele kosten: € 241.500</p> <p>Activiteitenkosten: € 84.400</p> <p>Egalisatie 2008 : € 34.795,52</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 348.902</p> <p>Personele kosten: € 271.767</p> <p>Activiteitenkosten: € 77.135</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam Functie : Clustermanagers CE Telefoonnummer
Projectnaam	Experimentele pilot examens bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (economie, maatschappijwetenschappen, natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie).
Projectcode	Cit/6.2b-9-07 (vervolg op Cit/6-2b-8-07)
Doel activiteit	In het kader van de vernieuwing van de examenprogramma's bij de tweede fase zijn groepen scholen gestart die experimenteren met de uitvoering van de nieuwe programma's. Onderdeel van deze experimenten zijn de nieuwe centrale examens die passen bij deze programma's.
Producten en prestaties	* productie van pilotexamens havo en vwo 2010 bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (economie, maatschappijwetenschappen, natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie) * in samenwerking met CEVO vaksecties ontwikkelen van constructieopdrachten nieuw programma.
Realisatie van het project per 1 september 2009	<p>Economie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamens havo 2009 afgenomen en geevalueerd - pilotexamens havo en vwo 2010: tijdvakken 1 en 2 zijn geproduceerd en worden in de periode september-december door Cevo vastgesteld - constructieopdrachten nieuw programma zijn in concept klaar en worden verder ingevuld gaande het pilottraject - eerste aanzetten geleverd voor revisie van de syllabus CE <p>Maatschappijwetenschappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nog geen examenproductie begroot voor 2009 - alleen adviesfunctie toetsdeskundige: begrote uren worden gerealiseerd: werk voor Schabel 2 en opstart Cevo syllabuscommissie <p>Biologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamens havo 2009 afgenomen. Evaluatie in september. - pilotexamens havo en vwo 2010: tijdvakken 1 en 2 zijn in productie en worden in de periode september-februari door Cevo vastgesteld - constructieopdrachten nieuw programma zijn in concept klaar en worden verder ingevuld gaande het pilottraject <p>Natuurkunde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamens havo 2009 afgenomen. Evaluatie in september. - pilotexamens havo en vwo 2010: tijdvakken 1 en 2 zijn in productie en worden in de periode september-februari door Cevo vastgesteld - constructieopdrachten nieuw programma zijn in concept klaar en worden verder ingevuld gaande het pilottraject <p>Scheikunde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotexamens havo 2009 afgenomen. Evaluatie in september.

	<p>- pilotexamens havo en vwo 2010: tijdvakken 1 en 2 zijn geproduceerd en worden in de periode september-februari door Cevo vastgesteld</p> <p>- constructieopdrachten nieuw programma zijn in concept klaar en worden verder ingevuld gaande het pilottraject</p> <p>Wiskunde De ontwikkelingen bij wiskunde hebben lange tijd stil gelegen. Voorjaar 2009 zijn de syllabuscommissies begonnen. De constructie van de eerste experimentele wiskunde examens zal starten in voorjaar 2010.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 1.163.000</p> <p>Activiteitenkosten: € 363.000</p> <p>Egalisatie 2008 : € 257.176,84</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 1.043.167</p> <p>Personele kosten: € 730.167</p> <p>Activiteitenkosten: € 313.000</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie Productmanager Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Masterplan Implementatie ERK voor de MVT
Projectcode	Cit/6.2b-9-08
Doel activiteit	Deze aanvraag maakt deel uit van de SLO-'moederaanvraag' dd 15-05-07 inzake het Masterplan Implementatie ERK voor de MVT. Doel van de activiteit is door middel van de ontwikkeling van (voorbeeld)instrumenten op het gebied van toetsen en beoordelen de invoering van het ERK in het Nederlandse onderwijs te bevorderen. In deze aanvraag zullen de projectonderdelen worden beschreven die Cito in overleg, samenwerking en afstemming met de andere betrokken SLOA-instellingen zal uitvoeren.
Producten en prestaties	Cito zal als onderdeel van het project masterplan de volgende producten en prestaties opleveren: a) Deelprojectcoördinatie. b) Het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen. c) Het ontwikkelen van voorbeeld- en oefentoetsopgaven voor het schatten van ERK-niveaus bij lees- en luistervaardigheid Duits, Engels Frans en Spaans. d) Het ijken van voorbeeld- en oefentoetsopgaven op nationaal niveau om een inschatting te maken van de ERK-niveaus bij lees- en luistervaardigheid. e) Het ontwikkelen van certificerende ERK-toetsen voor lees- en luistervaardigheid. f) Het doen van onderzoek naar leeropbrengsten op het gebied van lees- en luistervaardigheid Frans, Duits en Engels in het voortgezet onderwijs. g) Het afstemmen van de centrale examens mvt VO op het ERK (Arabisch, Duits, Engels, Frans, Russisch, Spaans en Turks).
Realisatie van het project per 1 september 2009	ad a) Deze wordt uitgevoerd door de projectleider. ad b) Deze actie is in onderling overleg nog niet uitgevoerd. ad c) Er is materiaal ontwikkeld voor leesvaardigheid A1 tot en met B2 voor Duits, Engels, Frans en Spaans. Begonnen is met het ontwikkelen van voorbeeldmateriaal op het gebied van luistervaardigheid.

	<p>ad d) Het materiaal voor leesvaardigheid is geijkt.</p> <p>ad e) Toetsen voor A1 t/m B2 (en Engels C1): leesvaardigheid Frans en Engels voor A2 tot en met B2 zijn gereed en uitgegeven. Er is een proefafname gehouden.</p> <p>ad f) Er hebben proefexamens plaatsgevonden voor toetsen leesvaardigheid (A2 tot met B2) en luistervaardigheid (A1 en B1) zodat een schatting gemaakt kan worden van het niveau van Nederlandse leerlingen.</p> <p>ad g) Er is een reactie geschreven op het voorstel van SLO om het ERK te verankeren in de examenprogramma's.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 141.850</p> <p>Personele kosten: € 120.100 (131 dagen OWK à € 1.080 tarief 2008)</p> <p>Activiteitenkosten: € 21.750</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 141.850</p> <p>Personele kosten: € 139.819</p> <p>Activiteitenkosten: € 2.031</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling schoolexamens nieuwe examenprogramma's havo en vwo (economie, natuurkunde, scheikunde, biologie)
Projectcode	Cit/6.2b-9-09 (voortzetting van het gelijknamige project Cit/6.2b-8-09)
Doel activiteit	Voor de vakken economie, natuurkunde, scheikunde en biologie zijn de examenprogramma's grondig herzien door vernieuwingscommissies. Hierdoor verandert de inhoud en de werkwijze bij deze vakken en dient een veranderde toetsing in het kader van het schoolexamen hierbij aan te sluiten. In augustus 2007 zijn de eerste pilotscholen gestart. Het project "ontwikkeling schoolexamens nieuwe examenprogramma's havo en vwo" ontwikkelt samen met docenten van de pilotscholen en andere direct betrokkenen een opzet voor de eigen schoolexamens en daarbij aansluitend voorbeeldopgaven voor de schoolexamens nieuwe stijl gebaseerd op de uitgangspunten van de vernieuwde examenprogramma's. Deze vernieuwde schoolexamens dienen als kwalitatieve referentiepunten en als inspiratiebron voor de docenten. In 2008 is het project gestart (zie ook de Tussenrapportage van 10 juli 2008). In 2009 wordt het project voortgezet met de startende vakken. In 2010 volgen vakken als wiskunde en maatschappijwetenschappen.
Producten en prestaties	Coaching van de docenten van de pilotscholen bij het ontwikkelen van de vernieuwde schoolexamens. Een cd-rom of andere informatiedrager gericht op docenten havo en vwo van de genoemde vakken met <ul style="list-style-type: none"> • een beschrijving van voorbeelden voor een vernieuwde opzet van het schoolexamen in het kader van de vernieuwde examenprogramma's • voorbeeldopgaven voor schoolexamens met bijbehorende psychometrische gegevens. De opgaven zullen ter beschikking worden gesteld van de scholen.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Met SLO en andere coördinatoren zijn de afspraken over uitvoering en afstemming afgerond. Voor de verschillende vakken zijn scholingsbijeenkomsten met docenten van pilotscholen verzorgd en zijn de behoeften van de docenten gepeild. Eerste versies van voorbeelden zijn ontwikkeld. Deze zijn op pilotscholen gebruikt en van commentaar voorzien op basis waarvan revisie zal plaatsvinden.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 179.800 Personele kosten : € 166.800 (150 dagen OWK à € 1.112) Activiteitskosten : € 13.000

	Egalisatie 2008 : € 69.297,87
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 169.000 Personele kosten : € 146.000 Activiteitenkosten : € 23.000

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnum[REDACTED]
Projectnaam	Eindtoetsing en -beoordeling in nieuw vak Natuur Leven en Technologie (NLT)
Projectcode	Cit/6.2b-9-11 (vervolg op Cit/6.2b-8-11 en Cit/6.2b-7-11)
Doel activiteit	Voor het nieuwe vak NLT voor havo en vwo worden door ontwikkelgroepen van scholen zo'n 55 modules ontwikkeld, verdeeld over vier 'ontwikkelgolven': twee golven die zijn gestart in het schooljaar 2006/2007 en twee golven die zijn gestart in 2007/2008. De ontwikkelgroepen hebben o.a. de taak per module een voorbeeld te maken voor de eindbeoordeling van dit nieuwe vak in het schoolexamen. De activiteit van Cito is gericht op kwaliteitsborging van de eindbeoordeling in het schoolexamen. Deze ondersteuning van het project is nodig omdat de betrokken docenten van de ontwikkelgroepen in het algemeen geen ervaring hebben met het construeren van toetsmateriaal en beoordelingsmodellen voor gebruik in andere scholen. Dit project is een voortzetting van het gelijknamige project Cit/6.2b-8-11 en van het project Toetsen bij het geïntegreerd bètavak. (Cit/6.2b-7-11).
Producten en prestaties	Cito-specialisten in de betrokken disciplines verzorgen in 2009 voor de modules van de 4e ontwikkelgolf en voor evenveel ontwikkelgroepen: <ul style="list-style-type: none"> • screening van concept toetsmateriaal (schriftelijke toetsen en beoordelingsmodellen voor praktische opdrachten), • advisering voor verbetering. Cito is aanwezig op de landelijke NLT-conferentie(s).
Realisatie van het project per 1 september 2009	De screening van ontwikkeld toets- en beoordelingsmateriaal is afgerond door: <ul style="list-style-type: none"> • screening van concept toetsmateriaal van vertraagde modules uit de 1e, 2e en 3e ontwikkelgolf • screening van concept toetsmateriaal van modules uit de 4e ontwikkelgolf Het resultaat van de inbreng van Cito is geëvalueerd voor 23 van de naar verwachting in totaal 52 te certificeren modules.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 25.240 Personele kosten : € 22.240 (20 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten : € 3.000
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 26.800 Personele kosten : € 26.300 Activiteitenkosten : € 500

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Productmanager Schoolexamens Telefoonnummer [REDACTED]
Projectnaam	Ontwikkeling voorbeeldopgaven voor Wiskunde-Akgebra
Projectcode	Cit/6.2b-9-12 (vervolg van Cit/6.2b-8-12)
Doel activiteit	De invoering van de vernieuwde Tweede Fase met nieuwe examenprogramma's heeft tot gevolg dat er bij het vak Wiskunde meer aandacht komt voor Algebra. Het project "ontwikkeling voorbeeldopgaven voor Wiskunde Algebra" helpt scholen met opgaven voor de afsluiting en de voortgangsmeting bij havo en vwo. Het geproduceerde materiaal helpt docenten te voldoen aan de eisen die worden gesteld aan het kwaliteitsbeleid ten aanzien van de toetsing. De opgaven zijn kwalitatieve referentiepunten voor de toetsen die de scholen zelf ontwikkelen in het kader van het schoolexamen. Speciale aandacht wordt gegeven aan de elementaire basisrekenvaardigheden.
Producten en prestaties	Voorbeeldopgaven voor havo en vwo bij het onderdeel Algebra en basisrekenvaardigheden van Wiskunde. Er wordt een opgavenbank samengesteld waarin de opgaven gerangschikt zullen worden naar onderdeel van het leerdomein en op moeilijkheidsgraad.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Het product voor havo is gereed en voor de scholen beschikbaar. De opgaven voor de vwo-toets zijn gereed en in de specifieke portalapplicatie ingevoerd. Aan de constructie van de technische interface wordt gewerkt. Een en ander zal klaar zijn in november 2009, dan zal het product aan de scholen voor vo worden aangeboden.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 20.000 Personele kosten : € 16.800 (15 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten : € 3.200
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 26.145 Personele kosten : € 25.280 Activiteitenkosten : € 665

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling gestandaardiseerde schooloverstijgende beoordelingsmethode voor competenties
Projectcode	Cit/6.2b-9-13 (vervolg Cit/6.2b-8-13)
Doel activiteit	Ontwikkelen samen met scholen van een format voor een gestandaardiseerde schooloverstijgende beoordelingsmethode voor competenties en dit format uitproberen bij groepen van scholen die werken met competentiegericht onderwijs. Het standaardiseren van de beoordelingsmethodiek en het rapporteren over de resultaten van de leerlingen in een soort van onderwijsdoorstroomkaart beoogt de eenduidigheid en transparantie in het rapporteren over de opbrengsten van het voortgezet onderwijs bij de individuele leerlingen te versterken en daarmee het civiel effect bij de overgang van het voortgezet onderwijs naar het vervolgonderwijs te vergroten. Het doel is vooral het standaardiseren van de overdrachtsinformatie en het ontwikkelen van een voor de meeste scholen bruikbaar format.
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Een basisformat voor een beoordelingsmethodiek toepasbaar in het voortgezet onderwijs met behulp van een set competentiebeschrijvingen, beoordelingsaspecten en indicatoren. • Een instrument om de competentieontwikkeling van leerlingen in kaart te brengen en het beheersingsniveau van de competenties te rapporteren aan het vervolgonderwijs. • Richtlijnen voor het inschalen van de niveaus van de opdrachten waarmee de beheersing van de competenties wordt beoordeeld. • Een set van voorbeeld opdrachten en voorbeeld beoordelingen om de methodiek van beoordelen van competenties te illustreren ten behoeve van andere scholen die starten met het systematisch beoordelen van competenties en van instellingen in het vervolgonderwijs. • Een methodiek om de gestandaardiseerde competenties, de beoordelingsmethodiek en de voorbeeld opdrachten en beoordelingen ter beschikking te stellen van het onderwijs. • Begeleiden van groepen pilotscholen waarmee de instrumenten worden ontwikkeld en uitgetest. De pilotscholen maken deel uit van grotere overlegverbanden zoals samenwerkende vmbo's en ROC's in de regio Utrecht, platform intersectoraal en samenwerkende vwo scholen in de regio Arnhem Nijmegen (Platform VO-HO), en samenwerkende havo scholen in het project "Havisten competent naar het hbo" .
Realisatie van het project per 1 september 2009	De voortgang van het project is nog niet voorspoedig omdat de scholen aan geven dat zij niet zo veel werk willen steken in het vastleggen van

	de gegevens van de leerlingen in een geavanceerd elektronisch systeem. Met de scholen wordt gezocht naar een eenvoudiger systeem voor het vastleggen van de gegevens
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 23.000 Personele kosten: €16.680 (15 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 6.320 Egalisatie 2008 : € 89.400,25
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 43.676 Personele kosten: € 35.166 Activiteitenkosten: € 8.510

Tussenrapportage SLOA 2009

■eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Directeur RCEC Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Research Centrum voor Examinering en Certificering
Projectcode	Cit/6.2b-9-14 (vervolg op Cit/6-2b-8-14)
Doel activiteit	<p>Het Research Centrum voor Examinering en Certificering is een initiatief van de Universiteit Twente, faculteit Gedragswetenschappen, en Cito. Het RCEC heeft de volgende drie doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bevorderen van onafhankelijk onderzoek naar examinering en certificering; • expertise op het gebied van examinering en certificering ter beschikking stellen aan instellingen, nationaal en internationaal, binnen en buiten het onderwijs; • leveren van een bijdrage aan de maatschappelijke fundering van examinering en certificering door belanghebbenden van examinering en certificering bij het onderzoekscentrum te betrekken. <p>Opmerking: Een uitgebreide beschrijving van de doelen van het RCEC plus andere informatie staat beschreven in de notitie 'Research Center voor Examinering en Certificering'.</p>
Producten en prestaties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Acquireren en laten doen uitvoeren van (onderzoeks)projecten van voor het RCEC relevante aandachtsgebieden. 2. Vier onderzoeken op het gebied van examinering en certificering opstellen en laten uitvoeren door vier promovendi. 3. Verder ontwikkelen en onderhouden van de RCEC website. 4. Verder ontwikkelen van het voor het RCEC relevante netwerk in Nederland en Europa.
Realisatie van het project per 1 september 2009	<p>De volgende van voornoemde producten en activiteiten zijn in 2009 gerealiseerd:</p> <p>Ad 1. Projecten zijn/worden uitgevoerd voor de cesuurbepaling van de Toets Gesproken Nederlands en de ontwikkeling van referentieniveau-toetsen Rekenen en Taal.</p> <p>Ad 2. Er is een aanvang gemaakt met promotieprojecten op het gebied van adaptief toetsen, rijvaardigheid, leerlingvolgsystemen en examinering in het middelbaar beroepsonderwijs. De promovendi zijn gehuisvest bij de Universiteit Twente en Cito.</p> <p>Ad 3. De website wordt continu aangevuld en verder ontwikkeld. Het streven is eind 2009 ook over een Engelstalige versie van de website te beschikken.</p> <p>Ad 4. Zowel voor Nederland als Europa zijn verschillende initiatieven ontplooid om het voor het RCEC relevante netwerk uit te breiden.</p>

Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 155.500 Personele kosten: € 139.000 Activiteitenkosten: € 16.500 Egalisatie 2008 : € 84.504,31
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 240.005 Personele kosten: € 228.665 Activiteitenkosten: € 11.340

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Onderzoek naar een andere weging SE / CE
Projectcode	Cit/6.2b-9-17 (vervolg op Cit/6.2b-8-17)
Doel activiteit	<p>Omschrijving van het onderzoek</p> <p>In dit onderzoek wordt bekeken welke effecten de vernieuwde eisen aan examenresultaten hebben met betrekking tot de uitslagbepaling. Hiertoe worden verschillende uitslagregels met elkaar vergeleken op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten en op de nauwkeurigheid van de uitslag. Het onderzoek sluit aan bij het eerder door Cito uitgevoerde onderzoek gerapporteerd in "De verhouding tussen het schoolexamen en het centraal examen". Waar in het voornoemde onderzoek gebruik werd gemaakt van examengegevens uit de jaren 2004, 2005 en 2006, zullen in het huidige onderzoek examengegevens uit 2006 worden geanalyseerd voor vmbo, havo en vwo.</p>
Producten en prestaties	<p>Het onderzoek levert een rapport op, waarin de effecten van de nieuwe uitslagregels zijn bepaald.</p> <p>In onderstaande tabel staan de verschillende uitslagregels voor vmbo, havo en vwo beknopt beschreven. Het eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het centraal examen. Bij vmbo bb telt het schoolexamen echter twee keer, en bij vmbo bb en kb telt het afdelingsvak of intrasectorale programma als twee eindcijfers.</p> <p>Uitslagregel vmbo (2007-2009)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maximaal één eindcijfer 4 of twee eindcijfers 5, maar dan met minimaal één eindcijfer 7; - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie <p>Uitslagregels havo/vwo</p> <p><i>Tot 2008-2009</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5 waarvan niet meer dan één uit het profieldeel <p><i>Vanaf 2008-2009</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Maximaal één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5, maar dan met gemiddelde eindcijfer minimaal 6.0 - Eén eindcijfer 5 echter toegestaan zonder compensatie <p>In de volgende tabel staan drie verschillende aanvullende eisen op de examenresultaten. De effecten van deze eisen in combinatie met bovengenoemde uitslagregels op het percentage gezakte en geslaagde kandidaten zullen worden onderzocht. Ook wordt het effect op de nauwkeurigheid in termen van het percentage onterecht gezakte dan wel onterecht geslaagde kandidaten via modelmatige simulaties</p>

	<p>bekeken.</p> <table border="1"> <tr> <td>Aanvullende eisen</td> </tr> <tr> <td>- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)</td> </tr> <tr> <td>- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende</td> </tr> <tr> <td>- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde</td> </tr> </table>	Aanvullende eisen	- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)	- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende	- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde
Aanvullende eisen					
- Gemiddeld cijfer op centraal examen voldoende (5.5)					
- Eindcijfer Nederlands, Engels en wiskunde voldoende					
- Maximaal één 5 als eindcijfer voor Nederlands, Engels en wiskunde					
Realisatie van het project per 1 september 2009	Het project is pas net amf in uitvoering genomen. Wel zijn de benodigde data opgevraagd en recent ook ontvangen. Naar verwachting zal het project nog in 2009 worden uitgevoerd.				
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 22.128</p> <p>Personele kosten : € 21.128 (19 dagen OWK à € 1.112)</p> <p>Activiteitenkosten : € 1.000</p>				
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 22.128</p> <p>Personele kosten : € 21.128</p> <p>Activiteitenkosten : € 1.000</p>				

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Hoofd Research PO/VO Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	PPON-Jaarliks
Projectcode	Cit/6.2b-9-18 (volg Cit/6.2b-8-18)
Doel activiteit	Uitvoeren en rapporteren van een jaarlijkse peiling van onderwijsleerresultaten voor Nederlandse taal en rekenen-wiskunde in het basisonderwijs. Doel is op korte d.w.z. jaarlijks, de effecten van het onderwijsbeleid te monitoren in opbrengsten bij leerlingen. De resultaten van deze jaarlijkse peiling worden opgenomen in het jaarlijkse onderwijsverslag van de Inspectie van het Onderwijs. De opbrengsten worden gerapporteerd voor jaargroep 4 en jaargroep 8.
Producten en prestaties	<p>Het onderzoek betreft de resultaten van leerlingen aan het einde van jaargroep 4 en medio jaargroep 8. Voor het onderzoek in jaargroep 4 zal gebruik gemaakt worden van resultaten van leerlingen op de LVS-toetsen voor Nederlandse taal en rekenen/wiskunde, voor het onderzoek in jaargroep 8 van de resultaten op de Eindtoets.</p> <p>Jaargroep 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpend lezen • Technisch lezen • Spelling • Woordenschat • Rekenen/wiskunde. <p>Jaargroep 8 voor Nederlandse taal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpend lezen • Spelling • Woordenschat • Technisch lezen* <p>voor rekenen/wiskunde de onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Getallen en bewerkingen • Breuken, procenten en verhoudingen • Meten, tijd en geld. <p>De resultaten op de Eindtoets worden geanalyseerd vanuit de bestaande databestanden. De resultaten op LVS-toetsen in jaargroep 4 moeten telkens afzonderlijk worden verzameld bij een nieuwe steekproef. Daar zitten de meeste activiteitenkosten in. Het eerste jaar, 2008, betrof een nulmeting. In 2009 zal voor het eerst worden geanalyseerd op jaareffecten.</p>
Realisatie van het project per 1 september 2009	In 2009 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> • Afronding (redactionele bewerking en internetpublicatie) van de

	<p>rapportage van de nulmeting van 2008;</p> <ul style="list-style-type: none"> • presentatie uitkomsten bij de Inspectie van het Onderwijs t.b.v. het onderwijsverslag; • Steekproeftrekking voor onderzoek in groep 4: • Uitvoering veldwerk in groep 4 in de maanden mei-juni • Invoer van gegevens van scholen in database in de maanden juli-augustus; <p>... de psychometrische analyses van Einatoetsgegevens 2009.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 84.000</p> <p>Personele kosten : € 50.000 (45 dagen OWK à € 1.112)</p> <p>Activiteitenkosten : € 34.000</p> <p>Egalisatie : € 63.880,03</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 148.379</p> <p>Personele kosten : € 106.972</p> <p>Activiteitenkosten : € 41.407</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 ■eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Productie canontoetsen
Projectcode	Cit/6.2b-9-19 (vervolg op project Cit/6.2b-8-19)
Doel activiteit	Ten behoeve van het onderwijs is de Canon van de Nederlandse cultuur en geschiedenis ontwikkeld. De stichting 'entoen.nu' heeft van het ministerie van OCW de opdracht gekregen de Canon in het onderwijs te implementeren. De stichting 'entoen.nu' werkt samen met SLO en Cito aan de integratie van de Canon in kerndoelen, leermethodes, lesvoorbeelden en bij toetsing. In 2009 worden de Canonvensters op een snel groeiend aantal scholen in basis- en voortgezet onderwijs gebruikt (zie www.entoen.nu). Cito heeft in 2008 een aantal voorbeeldopgaven ontwikkeld en deze in workshops met docenten besproken. In 2009 is het doel om een eerste volledige en gevalideerde beeldschermtoets bij alle 50 vensters van de Canon gereed te hebben én deze toets bij een substantiële groep scholen af te nemen. De toets kan docenten en leerlingen een betrouwbaar inzicht geven in de beheersing van de Canonvensters en kan ook een eerste beeld geven van het landelijke 'Canonpeil' bij brugklassers. Er wordt een start gemaakt met de productie van aanvullende opgaven.
Producten en prestaties	Afronding digitale toets bij 50 canonvensters als stimulerende instaptoets voor brugklassers (Wat weet ik al van de Canon en wat kan ik nog beter leren?). De digitale toets is gescreend op niveau en inhoud door inhoudelijke experts en docenten. Cito ontwikkelt in overleg met de stichting 'entoen.nu' een online-afname-module. Najaar 2009 wordt de toets afgenomen in de brugklassen van maximaal 50 scholen (open inschrijving, zo nodig met limiet). December 2009 volgt een rapportage voor deelnemende scholen en over een eerste beeld van het canonpeil van brugklassers. Eind 2009 ligt er een tweede ruwe set van 50 canonopgaven en wordt besloten of deze nieuwe opgaven verder worden gevalideerd en gedigitaliseerd.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Er is verder gewerkt aan opgaven en er wordt gewerkt aan de online afname module met rapportage ter voorbereiding op de toets. Er is enige vertraging in het project. Afronding van de geplande werkzaamheden voor 2009 is voorzien.
Aangevraagde subsidie 2009	Totaal : € 27.500 Personele kosten : € 13.344 (12 dagen OWK à € 1.112) Activiteitskosten : € 14.156 (Docenten, ICT- en Multimedia)

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal	: € 27.500
	Personele kosten	: € 13.344
	Activiteitenkosten	: € 14.156

[REDACTED]

[REDACTED]

Tussenrapportage SLOA 2009

■ beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Clustermanager CE Telefoonnummer [REDACTED]
Projectnaam	Productie pensum als deel van de syllabi voor de examens Latijn en Grieks
Projectcode	Cit/6.2b-9-25
Doel activiteit	Jaarlijks wordt bij de examenprogramma's van klassieke taal en letterkunde wisselende delen van de syllabi vastgesteld - het zogenoemde pensum - omdat voor dat jaar nieuwe thema's/auteurs zijn aangewezen. De CEVO had voor de syllabi bij examens klassieke talen een leerstofcommissie waarvan de werkzaamheden nu zijn overgedragen aan Cito. De scholen worden door middel van publicatie van een syllabus met daarin opgenomen een pensum op de hoogte gesteld van wat de eisen zijn voor de kandidaten in het examenjaar waarop de syllabus van dat vak betrekking heeft.
Producten en prestaties	Productie van een pensum bij de syllabi Latijn en Grieks voor de jaren 2011 en 2012.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De activiteiten liggen op schema en zijn conform planning uitgevoerd.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 31.700 Personele kosten: € 27.800 (25 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 3.900
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 33.250 Personele kosten: € 25.200 Activiteitenkosten: € 8.050

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Programmamanager CE Telefoon: [REDACTED]
Projectnaam	Beroepsgericht schrijven Nederlands bij cspe vmbo
Projectcode	Cit/6.2b-9-26
Doel activiteit	<p>Ontwikkelen van schrijfp opdrachten en correctievoorschriften Nederlands bij cspe's bij de beroepsgerichte vakken voor de basis- kader- en gemengde leerweg. De schrijfp opdrachten van een paar vakken worden getest bij scholen op uitvoerbaarheid, acceptatie in het veld en toetstechnische eigenschappen.</p> <p>Met de schrijfp opdrachten wordt beoogd dat de leerlingen van het vmbo de kennis die zij hebben (opgedaan) bij het cspe gebruiken bij schrijven van een voor hen zinvolle brief of toelichting waarmee de schrijfvaardigheid van de leerlingen beter kan worden getoetst dan met een schrijfp opdracht sec in het examen Nederlands. De schrijfp opdracht zal deel gaan uitmaken van het examen.</p>
Producten en prestaties	<p>De volgende producten en activiteiten maken deel uit van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drie formats voor schrijfp opdrachten Nederlands bij de cspe's van de leerwegen BB, KB en GL • Drie formats voor het correctievoorschrift bij die schrijfp opdrachten • Schrijfp opdrachten bij de cspe's van een groot aantal vakken die als voorbeeld kunnen dienen bij de implementatie van de schrijfp opdrachten. • Opstarten van een pilot in het examenjaar 2010 voor een drietal vakken waarbij de schrijfp opdrachten door leerlingen worden gemaakt en docenten Nederlands deze beoordelen aan de hand van het correctievoorschrift.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Het format wordt besproken en er worden voorbeelden van schrijfp opdrachten ontwikkeld volgens plan.
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 52.000</p> <p>Personele kosten: € 44.480 (40 dagen OWK à € 1.112)</p> <p>Activiteitskosten: € 7.520</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 52.000</p> <p>Personele kosten: € 44.480</p> <p>Activiteitskosten: € 7.520</p>

Tussenrapportage SLOA 2009

■eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Aanpassing en implementatie kwaliteitsmonitor
Projectcode	Cit/6.2b-9-27
Doel activiteit	<p>Cito heeft afgelopen jaren een kwaliteitsmonitor schoolexamens ontwikkeld. Met dit digitale instrument kunnen scholen de kwaliteit van hun schoolexamens (van de afzonderlijke vakken) in kaart brengen en verbeteren. Ook kunnen scholen de kwaliteit van hun schoolexamens vergelijken met landelijke gemiddelden.</p> <p>Er wordt nader onderzoek gedaan naar gebruik en effect van de kwaliteitsmonitor. Daarnaast wordt in opdracht van de inspectie voor het Onderwijs een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de schoolexamens bij vier vakken (Nederlands, wiskunde, Engels en biologie).</p> <p>Het project aanpassing en implementatie kwaliteitsmonitor heeft als doelen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Updaten van het kwaliteitsmonitor instrument (in verband met de wijzigingen in examenprogramma's) 2) De kwaliteitsmonitor aanvullen / verbeteren aan de hand van de uitkomsten van het bovengenoemde inspectie-onderzoek 3) Onderzoeken op welke manier scholen het best geholpen kunnen worden als ze hulp vragen bij het verbeteren van hun schoolexamens en het gebruik van de kwaliteitsmonitor.
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> - Een ge-update en verbeterde kwaliteitsmonitor - Adviezen op welke manier scholen het best geholpen kunnen worden op basis van ervaringsgegevens met projecten bij scholen die de kwaliteit van hun schoolexamen met behulp van de monitor willen verbeteren.
Realisatie van het project per 1 september 2009	<p>De applicaties van het computerprogramma zijn omgezet van de oude ToetsNet Portal naar de nieuwe Cito Portal omgeving. Er is een begin gemaakt met het uitvoeren van een gebruikerstest naar het functioneren van het computerprogramma in de nieuwe omgeving, het aanpassen van het programma en het vernieuwen van de gebruikershandleiding.</p> <p>Voor het uitvoeren van het formatief evaluatieonderzoek is een projectteam samengesteld.</p> <p>Het project heeft vertraging opgeïopen, maar de werkzaamheden zullen naar verwachting in 2010 worden afgerond.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 85.000</p> <p>Personele kosten : € 73.400 (66 dagen OWK à € 1.112)</p> <p>Activiteitskosten : € 11.600</p>

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal	: € 14.300
	Personele kosten	: € 4.850
	Activiteitenkosten	: € 9.450

[REDACTED]

[REDACTED]

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Clustermanager CE Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Examens gedocumenteerd schrijven en examens leesvaardigheid Nederlands havo-vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-28
Doel activiteit	<p>De CEVO heeft in overleg met de VLLT het initiatief genomen om te onderzoeken of het mogelijk en wenselijk is bij het centraal examen Nederlands havo en vwo schrijfvaardigheid ('gedocumenteerd schrijven') te toetsen in een eigen zitting naast een zitting voor het toetsen van leesvaardigheid. Dit doet recht aan de breedte van het examenprogramma, waaraan sinds kort op de meeste scholen ook weer literatuur binnen het vak Nederlands is toegevoegd. Door een eigen zitting schrijfvaardigheid kan ook meer aandacht worden besteed aan de beoordeling van de schrijfvaardigheid en productieve vaardigheden. Aandacht voor de beheersing van beide staat in de belangstelling o.a. bij het vervolgonderwijs.</p> <p>De CEVO heeft een projectplan opgesteld "Naar een ander examen Nededands". De werkzaamheden van Cito vallen binnen dit plan. Als deel van het project wordt gezocht naar een betrouwbare methode voor de beoordeling van de schrijfvaardigheid.</p> <p>In een ander onderdeel van project wordt onderzocht of de toetsbetrouwbaarheid van de examens leesvaardigheid kan worden vergroot door het weglaten van de samenvatting, het stellen van meer vragen en het aanbieden van meer teksten.</p> <p>In 2008 is een start gemaakt met de werkzaamheden en zijn contacten gelegd met pilotscholen. In 2009 zullen proefexamens verder worden ontwikkeld en uitgetoetst.</p>
Producten en prestaties	Pilotexamens schrijfvaardigheid Nederlands voor havo en vwo. Afnames van deze examens op tien pilotscholen en beoordeling door de docenten. Onderzoek naar de beoordelaarsbetrouwbaarheid van de correctie door middel van een gecontroleerd herbeoordelen door geschoolde beoordelaars. Bespreken van de resultaten van de afnames van de pilotexamens met het onderwijsveld.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De activiteiten liggen op schema en zijn conform planning uitgevoerd.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 58.000 Personele kosten: € 25.576 Activiteitenkosten: € 32.424 Egalisatie 2008 : € 23.150

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 58.623
	Personele kosten: € 27.383
	Activiteitenkosten: € 31.240

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam XXXXXXXXXX Functie : Clustermanager CE Telefoonnummer XXXXXXXXXX
Projectnaam	Syllabi ontwikkeling exacte vakken bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie)
Projectcode	Cit/6.2b-9-33 (vervolg project Cit/6.2b-7-05)
Doel activiteit	In het kader van de vernieuwing van de examenprogramma's bij de tweede fase moeten aanvullend nieuwe voorbeeldopgaven worden gemaakt en de syllabi moeten opnieuw worden gepubliceerd en indien nodig herzien naar aanleiding van de ervaringen op de scholen. De CEVO stelt vervolgens de syllabi beschikbaar aan de scholen.
Producten en prestaties	In samenwerking met CEVO vaksecties productie van voorbeeld opgaven en toelichtingen bij nieuwe examenprogramma's havo en vwo (natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie) ten behoeve van opname in bijgestelde syllabi bij de centrale examens.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De syllabus Biologie is grondig herschreven er is een nieuwe CE-SE verdeling gemaakt. Deze is door het ministerie goedgekeurd. Voor natuurkunde en scheikunde zijn eerste aanzetten gegeven tot verbetering van de syllabi (klein onderhoud). Bij wiskunde zijn de werkzaamheden aan de syllabi dit voorjaar hervat. De syllabuscommissies wiskunde A, B en C zijn voor de zomer enkele malen bijeengekomen. Doorloop van de werkzaamheden in 2010 verwacht, voor biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde ivm afronding syllabi en constructie voorbeeldopgaven.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 45.360 Personele kosten: € 33.360 (30 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 12.000 Egalisatie 2008 : € 118.941,33
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 111.990 Personele kosten: € 63.940 Activiteitenkosten: € 48.050

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Onderzoek tweede correctie centrale examens
Projectcode	Cit/6.2b-9-34
Doel activiteit	De kennis en vaardigheden van de leerlingen aan het einde van het voortgezet onderwijs worden (mede) gemeten met behulp van centrale examens. De beoordeling van de antwoorden van de kandidaten dient op objectieve wijze te geschieden aan de hand van de door de CEVO verstrekte correctievoorschriften. Om de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de correctie zo hoog mogelijk te laten zijn is er in de regelgeving vastgelegd dat er naast een eerste correctie een tweede correctie door een corrector van een andere school plaatsvindt. De uitvoering en de kwaliteit van de tweede correctie is een aandachtspunt met het oog op de noodzaak een zo eenduidig mogelijk oordeel over de kandidaat te kunnen geven. In dit onderzoek door Cito worden twee vormen van integrale tweede correctie met elkaar vergeleken én met de eerste correctie door de eigen docent: tweede correctie van ongeschoonde examenwerken en tweede correctie van geschoonde examenwerken waarbij de cijfers en aantekeningen van de eerste corrector verwijderd zijn.. De resultaten van het onderzoek kunnen bijdragen aan het nemen van een beslissing over het al dan niet organiseren van een proef met het scannen van geschoonde leerlingenwerken die vervolgens door tweede correctoren worden nagekeken.
Producten en prestaties	Het onderzoek vindt plaats aan de hand van examenwerken van kandidaten afkomstig van de examens-2009 die bij random gekozen scholen zullen worden opgevraagd. In het onderzoek worden voor vmbo gl/tl, havo en vwo elk bij twee examenvakken telkens 100 correcties tweemaal (opgeschoond en voorzien van aantekeningen van de docent-corrector) opnieuw uitgevoerd door neutrale correctoren. De resultaten daarvan worden vergeleken met de resultaten van eerdere correcties en andere gegevens van de kandidaten waaronder de SE-cijfers. Van het onderzoek wordt een verslag gemaakt dat zal worden aangeboden aan de betrokken organisaties. Tevens zal een tijdschrift artikel worden gepubliceerd.
Realisatie van het project per 1 september 2009	In de eerste helft van 2009 zijn voorbereidende werkzaamheden verricht voor het onderzoek. De feitelijke uitvoering van het onderzoek vindt plaats in de periode september-december.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 65.900 Personele kosten: € 37.800 (34 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 28.100

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 65.900
	Personele kosten: € 37.800
	Activiteitenkosten: € 28.100

[REDACTED]

[REDACTED]

Tussenrapportage SLOA 2009

■ beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Marktgroepmanager Telefoonnummers : ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling Signaleringsinstrument Dyslexie
Projectcode	CIV6-2b-9-35
Doel activiteit	De digitalisering van de toets Spelling als onderdeel van het Signaleringsinstrument Dyslexie voor groep 4 t/m 8 en het realiseren van de rapportage bij dit instrument (voor meer informatie zie de bij dit subsidieverzoek verstrekte bijlage. In deze bijlage worden ook andere activiteiten vermeld. Deze worden niet vanuit de subsidie verricht).
Producten en prestaties	Uitgangspunt is het realiseren van de basisfunctionaliteit van het signaleringsinstrument Dyslexie vóór half oktober 2009. Dat betekent dat op dat moment ter beschikking komen: functionerende toetsen technisch lezen en spellen voor de groepen 4 tot en met 8 met daarbij de rapportage die het mogelijk maakt de juiste leerlingen te signaleren voor doorverwijzing naar de zorg. Deze planning is haalbaar mits er tijdens de pilot van het instrument voor groep 2 en 3 in het voorjaar van 2009 geen onoverkomelijke problemen in de software worden aangetroffen.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De items ten behoeve van de toets Spelling zijn inmiddels gedigitaliseerd, het Itemtemplate voor de toets is gerealiseerd net als het bedieningsorgaan voor de invoer van speciale tekens (ë, 's, l en é). De werkzaamheden ten behoeve van de rapportage lopen nog niet geheel volgens planning. Volledige integratie van de gegevens is nog niet mogelijk. In het najaar zal een toets Spelling aan alle basisscholen ter beschikking worden gesteld.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 132.328 Personele kosten: € 132.328
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 132.328 Personele kosten: € 132.328

Tussenrapportage SLOA 2009

Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██ Functie : Programmamanagers CE Telefoonnummer : ██
Projectnaam	Aanvullende kosten (BTW) Constructiegroepen constructie centrale examens vmbo en havo/vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-36
Doel activiteit	De regelgeving van de fiscus ten aanzien van de BTW bij het verlenen van diensten van docenten van scholen aan organisaties als Cito zijn veranderd. Docenten zijn als constructiegroepleden betrokken bij het construeren van centrale examens. De scholen/schoolbesturen bij wie deze docenten in dienst zijn krijgen van Cito de BTW-kosten vergoed die zij moeten afdragen in het kader van het uitlenen van docenten die diensten verlenen aan derden.
Producten en prestaties	In het kader van dit project betaalt Cito unit CE de in het jaar 2009 verschuldigde BTW aan de scholen/schoolbesturen die constructiegroepleden detacheren.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De verschuldigde BTW is reeds uitbetaald aan de scholen. De scholen dienden daarvoor een proforma factuur aan Cito te zenden. Nog niet alle scholen hebben dat gedaan. In september zullen de scholen die in gebreke zijn gebleven een herinnering ontvangen. ████████████████
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 301.400 Personele kosten: € nvt Activiteitenkosten: € 301.400
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 301.400 Personele kosten: € Activiteitenkosten: € 301.400

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	[REDACTED] Functie : Projectleider Ned. Antillen/Aruba/Internationaal [REDACTED] [REDACTED]
Projectnaam	Verbeterprogramma BES eilanden expertise en toetsen bijdrage Cito
Projectcode	Cit/6.2b-9-38
Doel activiteit	<p>De BES eilanden behoeven een verbetering van de het huidige onderwijsaanbod. Daartoe is een verkenning van de benodigdheden voor een kwalitatief beter onderwijs uitgevoerd onder regie van het ministerie. De hieruit voortvloeiende rapportage geeft aan dat door verschillende Nederlandse onderwijs begeleidende Instanties advies moet worden uitgebracht aan de eilanden hoe de onderwijs kwaliteit kan worden verbeterd onder andere door gebruik te maken van nieuwe didactische methodes, leerlingvolgsystemen en moderne vormen van toetsing passend binnen de plaatselijke situatie.</p> <p>Als vervolg op de activiteiten van het projectteam en de keuzes die daar zullen worden gemaakt, worden onderwijsmethoden en toetsen zo nodig geschikt gemaakt en gebruikt op de BES eilanden. Om de verbetering in het onderwijs in beeld te brengen moet een nulmeting met behulp van standaardtoetsen worden uitgevoerd.</p>
Producten en prestaties	<p>Door Cito wordt een deskundige geleverd die deel uitmaakt van het projectteam Onderwijsverbetering BES onder leiding van prof. Dr. [REDACTED]. Het projectteam zal de activiteiten in het kader van de onderwijsverbetering BES vormgeven.</p> <p>De taken van de deskundigen in het projectteam zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Adviseren over de opzet, de uitvoering en de coördinatie van het verbeterprogramma onderwijs BES. 2 Adviseren over de aanbesteding van onderdelen uit het programma. 3 Beoordelen van uitgebrachte offertes. 4 Borgen dat aanbestedingen aan de hoogste kwaliteitseisen voldoen, waaronder die van het ontwerp en de uitgangspunten van het programma. 5 Het doen van voorstellen voor onderzoek naar en de evaluatie van de effecten van het programma. <p>Er is voorzien in één bezoek van een Cito deskundige aan de BES eilanden.</p> <p>Ten behoeve van de nulmeting worden de standaardtoetsen LVS en VAS van Cito ingezet bij de BES scholen. Door Cito wordt voor docenten een cursus voor het gebruik en interpretatie van beide toetsen gegeven op Bonaire en St. Eustatius. Mogelijk is Cito ook betrokken bij de analyse van de resultaten.</p>

<p>Realisatie van het project per 1 september 2009</p>	<p><u>Onderdeel II</u> In mei – juni heeft op de BES-eilanden de nulmeting plaatsgevonden. Van het Volg en Advies Systeem VO is de Volgtoets afgenomen op de drie eilanden. Voor Begrijpend lezen zijn op de drie eilanden de LOVS-toetsen (Leerlingvolgsysteem) M5 en M6 afgenomen. Voor Rekenen/Wiskunde de toetsen E5 en E6. In juli/augustus van deze afnames ingevoerd en geanalyseerd. Het team (collega's) gaan in augustus/september weer naar de BES-eilanden om de analyses te bespreken en vervolgspraken te maken.</p> <p><u>Onderdeel I</u> De eerste afspraak voor het Projectteam Onderwijsverbetering is gemaakt. In oktober komt het team bij elkaar.</p>
<p>Toegekende subsidie 2009 / 2010</p>	<p>Totaal : € 261.720,80 Personele kosten: € 176.700,00 (155 dagen OWK á € 1.140) Activiteitenkosten: € 85.020,80</p>
<p>Geraamde realisering per 31 december 2009</p>	<p>Totaal : € 92.561,70</p> <p><u>Onderdeel II</u> Personele kosten: € 34.342,50 Activiteitenkosten: € 39.979,20</p> <p><u>Onderdeel I</u> Personele kosten: € 18.240,00</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling															
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Productmanager Telefoonnummer: ██████████															
Projectnaam	Intaketoets Persoonlijk Assistent Leraren (PAL) Taal en Rekenen															
Projectcode	Cit/6.2b-9-39															
Doel activiteit	<p>Het Ministerie van OCW verzoekt Cito om een intake-toets voor PAL-studenten Taal en Rekenen samen te stellen, die de PAL dient af te leggen voorafgaand aan de werkzaamheden. Bij voorkeur zet OCW een bestaande toets in. Het doel van de toets is kunnen nagaan of de PAL over een voldoende algemene taal- of rekenvaardigheid beschikt om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Het betreft geen high stake-toets. De kandidaat dient de toets wel met goed gevolg af te ronden om als PAL te mogen werken.</p> <p>Er wordt uitgegaan van 1500 PAL-toetsen die in de jaren 2009 tot en met 2012 worden afgenomen.</p>															
Producten en prestaties	<p>In overleg tussen Cito en het Ministerie van OCW is het volgende bepaald over de inhoud, verspreiding, afname en verwerking van de toetsen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de PAL-toetsen hanteert Cito dezelfde domeinen als voor de referentietoetsen. Bij rekenen worden de volgende domeinen getoetst: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden. Bij taal betreft het lezen, luisteren en taalverzorging. De totale toetsafname neemt vijf uur in beslag; • De voorbladen van de referentietoetsen worden aangepast naar de doelgroep van PAL. De cd-roms met de luisteroetsen worden niet opnieuw bedrukt, omdat dit in verhouding veel kosten met zich meebrengt; • Cito levert de toetsen op papier aan de scholen; • Het niveau voor de PAL-toets is in eerste instantie 3F (Meijerink). Indien een aspirant-PAL niet slaagt voor de toets, mag hij/zij herkansen op 2F-niveau. In dat geval kan een PAL nog uitsluitend in aanmerking komen voor een PAL-plaats op vmbo-niveau. Hiermee heeft het Ministerie van OCW de herkansingsmogelijkheid voor PAL-toetsen geregeld; • In totaal levert Cito de volgende toetsen voor PAL op (vlak na de verschijning van de diagnostische toetsen in april 2009 en oktober 2009): <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Onderdeel</th> <th>Niveau</th> <th>Versie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Taal</td> <td>2F</td> <td>april</td> </tr> <tr> <td>Taal</td> <td>2F</td> <td>oktober</td> </tr> <tr> <td>Taal</td> <td>3F</td> <td>april</td> </tr> <tr> <td>Taal</td> <td>3F</td> <td>oktober</td> </tr> </tbody> </table>	Onderdeel	Niveau	Versie	Taal	2F	april	Taal	2F	oktober	Taal	3F	april	Taal	3F	oktober
Onderdeel	Niveau	Versie														
Taal	2F	april														
Taal	2F	oktober														
Taal	3F	april														
Taal	3F	oktober														

Rekenen	2F	april
Rekenen	2F	oktober
Rekenen	3F	april
Rekenen	3F	oktober

- De procedure voor de verspreiding en afname van de toetsen is als volgt: Scholen waar een PAL gaat werken kunnen bij Cito de toets aanvragen. Vervolgens stuurt Cito het aantal af te nemen toetsen inclusief cd-rom voor luisteren, handleiding met afnameinstructies en antwoordbladen naar de scholen. De scholen nemen de toetsen onder toezicht zelf af. De scholen kunnen zelf op basis van een sleutelmal direct de score bepalen en de student doorgeven of hij/zij is geslaagd of gezakt. Vervolgens sturen scholen de antwoordbladen en de toetsen naar Cito. Cito berekent de score en verzendt de scores en certificaten maandelijks naar de scholen. De reden om voor papieren versies te kiezen is dat geheimhouding eenvoudiger is te waarborgen dan bij verstrekking via de portal. Tevens wordt hiermee voorkomen dat de afnamegegevens van PAL-toetsen vermengd raken met die van de diagnostische toetsen ten behoeve van de doorlopende leerlijnen;
- Cito levert éénmaal per jaar een rapportage op macroniveau op aan het Ministerie van OCW: aantal afgenomen PAL-toetsen, op welk niveau, aantal geslaagde en gezakte deelnemers. Rapportage vindt plaats op totaalniveau, niet op persoonsniveau. In juni 2009 levert Cito een eerste overzicht op;
- Alle communicatie met de scholen over de toetsen verloopt via het Platform Bèta Techniek; vooraf vindt hierover afstemming plaats met Cito;
- In deze subsidieaanvraag gaat Cito uit van een afname van 1500 PAL-toetsen (inclusief eventuele herkansingen), met een verdeling van circa 750 kandidaten voor taal en 750 kandidaten voor rekenen.

Werkzaamheden

Om de referentietoetsen voor PAL beschikbaar te maken, voert Cito de volgende werkzaamheden uit:

- Bepalen benodigde aanpassing toetsen (met name voorbladen)
- Boekjes lay-outen, drukklaar maken en drukken
- Drukken cd-roms voor luistertoetsen
- Instructie samenstellen
- Draaiboek/planning afnamen maken
- Ontwerpen en voorbedrukken antwoordbladen
- Logistiek rondom verzending (verwerken aanmeldingen, toetsmaterialen gereed maken en verzenden, retourontvangst materialen)
- Verwerking antwoordbladen, voorbedrukken, scorerapportage
- Ontwerp en printen certificaat
- Verzenden uitslagen
- Porto en vracht
- Analyse en rapportage OCW zoals hierboven beschreven
- Overleg over communicatie met Platform Bèta Techniek
- Projectmanagement en overleg met ministerie van OCW.

Realisatie van het project per 1 september 2009

Toegekende subsidie 2009-2012

Totaal : € 17.608,50
 Personele kosten toetsdeskundige: € 4.726,00

2009

	Personele kosten ondersteuning : € 8.520,00
	Activiteitenkosten : € 4.362,50
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 4.404,12
	Personele kosten : € 3.311,50
	Activiteitenkosten : € 1.090,63

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnummer [REDACTED]
Projectnaam	Aanpassing ExamenTester 2.7.43
Projectcode	Cit/6.2b-9-40
Doel activiteit	Naar aanleiding van de systeemcheck in het kader van de digitale centrale examens 2009 is een aantal onvolkomenheden gesignaleerd in versie ExamenTester 2.7.43. Aangezien ExamenTester in ieder geval nog tot 2013 gebruikt zal worden bij de afname van digitale centrale examens, is in overleg met CEVO besloten deze onvolkomenheden te laten repareren. De verbeteringen en testen voor ExamenTester 2.7 hebben ook betrekking op het afgeleide programma MiniTester 2.7.
Producten en prestaties	Aanpassen van de onvolkomenheden in ExamenTester 2.7.43, het in – en extern testen van deze aanpassingen en het opleveren van een verbeterde release van ExamenTester 2.7 en MiniTester 2.7.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De aangepaste versie van ExamenTester 2.7 (ExamenTester 2.8 en MiniTester 2.8) is op 21 augustus 2009 door de ontwikkelaars opgeleverd. De verbeteringen zijn doorgevoerd op basis van ervaringen van scholen tijdens de examencampagnes 2008 en 2009. In de eerste twee weken van september 2009 vindt een veldtest plaats met ExamenTester 2.8 bij een 10-tal scholen. Het betreft hier een technische test met digitale examens voor zowel de algemene vakken als de beroepsgerichte vakken (minitoetsen). Op 29 september 2009 worden de resultaten van het aanpassingstraject en de resultaten van de veldtest besproken met CEVO. CEVO zal op grond van die gegevens op 29 september besluiten of ExamenTester en MiniTester 2.8. ingezet gaan worden voor de examencampagne 2010. Bij een positieve beslissing wordt ExamenTester 2.8. 1 november 2009 uitgeleverd aan de scholen.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 80.000 Personele kosten: € 44.400 (40 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 35.600
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 135.430 Personele kosten: € 99.830 Activiteitenkosten: € 35.600

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Wetenschappelijk directeur Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	Monitor Leerlingprestaties taal en rekenen PO, VO, BVE en Lerarenopleidingen
Projectcode	Cit/6.2b-9-41
Doel activiteit	Ten behoeve van de monitoring en evaluatie is het gewenst om op landelijk niveau het reken- en taalniveau van Nederlandse leerlingen te meten gekoppeld aan de referentieniveaus beschreven door de expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen (DLL). Diverse onderzoeken kunnen gegevens leveren voor een overzicht van de stand van zaken op een bepaald moment. Cito is gevraagd een overzichtsrapport te maken die de taal- en rekenprestaties in het Nederlandse onderwijs aan de hand van het referentiekader beknopt en overzichtelijk weergeeft. Het rapport is toegankelijk geformuleerd voor andere instanties. Dit overzicht moet de sectoren po, vo, mbo en hbo omvatten.
Producten en prestaties	Voor het onderzoek wordt een analyse gemaakt van de gebruikte materialen (toetsen en opgaven) om te bepalen in welke mate de relevante inhoudselementen zijn gedekt. Verder wordt geanalyseerd of er op basis van die onderzoeksgegevens uitspraken zijn te doen over de referentieniveaus en de mate waarin die zijn behaald. Het overzicht geeft aan waar er sprake is van dekking en waar nog lacunes zijn. Begeleidend aan het rapport zal OCW worden geadviseerd over óf en op welke wijze lacunes kunnen worden weggehaald Bronnen Uit de volgende bronnen worden gegevens verzameld: <ul style="list-style-type: none"> • PPO • JPO (PPO-jaarlijks, Eindtoetsgegevens) • COOL • PRIMA • VOCL • Onderwijsverslag (incl. verslag reken en taalniveau door Inspectie van het Onderwijs) • Toetsen Rekenen en Spellen VO 2008 • Diagnostische toetsen • VAS • Vas-mbo • Pabo-toets • HBO-breed onderzoek (rekenmeter) • PISA • PIRLS • TIMMS Deze onderzoeken kunnen elk een bijdrage leveren aan het overzicht, maar zullen geanalyseerd worden op de inhoudelijke aansluiting op

	<p>OLL en op de bruikbaarheid van de uitkomsten voor uitspraken over de referentieniveaus.</p> <p>Productbeschrijving Er wordt een rapport gemaakt dat geschikt is om te worden verwerkt tot een zeer beknopt overzicht in de vorm van een brochure, flyer, leaflet, of iets vergelijkbaars. Maximale omvang van het rapport is 10-15 pagina's. Het rapport gaat vergezeld van een of meer onderliggende documenten met verantwoording, toelichting en technische specificaties, gepubliceerd via de website van OCW. Het rapport geeft een samenvatting in de vorm van een of meer grafische elementen (grafieken, eenvoudige tabellen) met een beknopte toelichting.</p>
Realisatie van het project per 1 september 2009	Het project is in de afrondende fase. Een concept rapport is opgeleverd en het uiteindelijke rapport wordt voorbereid.
Aangevraagde subsidie 2009	Totaal : € 49.480 Personele kosten: € 44.480 (40 dagen OWK à € 1.112) Activiteitenkosten: € 5.000
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 55.000 Personele kosten: € 54.000 Activiteitenkosten: € 1.000

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Manager MBO Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Centraal ontwikkelde examens Taal en Rekenen mbo niveau 4, fase 1: ontwikkeling prototype, deelname aan verkenningscommissie mbo niveau 1, 2 en 3
Projectcode	Cit/6.2b-9-42
Doel activiteit	<p>De staatssecretaris van OCW heeft besloten tot invoering van centraal ontwikkelde examens (coe's) voor rekenen en taal in het mbo. Cohorten die in 2010 starten met een mbo niveau-4 opleiding dienen vanaf het studiejaar 2012-2013 voor taal en rekenen examens af te nemen, vanaf 2014 gelden ook consequenties voor diplomering.</p> <p>In het implementatieplan 'Centraal ontwikkelde examens in mbo' (OCW, versie 2.3, 19 januari 2009) beschrijft OCW de stappen die gezet moeten worden om deze centraal ontwikkelde examens te laten ontwikkelen en invoeren.</p> <p>Cito construeert op verzoek van OCW in de rol van toetsconstructeur tijdens de ontwikkelfase van het invoeringstraject een prototype van het examen voor taal en een prototype van het examen voor rekenen. Daarnaast neemt Cito deel aan de verkenningscommissie voor mbo niveau 1, 2 en 3.</p>
Producten en prestaties	<p>Een ontwikkelcommissie voor taal en een ontwikkelcommissie voor rekenen construeren vanuit de referentieniveaus zowel voor taal als voor rekenen elk één prototype van een examen.</p> <p>Het prototype heeft voor taal betrekking op de volgende onderdelen van het referentieniveau 3F:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schrijven (inclusief taalverzorging) • Lezen van zakelijke teksten • Luisteren <p>Voor rekenen zal het prototype de volgende domeinen betreffen van referentie-niveau 3F:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Getallen • Verhoudingen • Meten en meetkunde • Verbanden <p>Er wordt getoetst in een context die de deelnemer in het mbo aanspreekt (vanuit beroep of algemeen beroepsgericht perspectief en/of vanuit burgerschap). Er komen opgaven voor uit de volgende drie domeinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Techniek/landbouw • Zorg/welzijn • Economie/dienstverlening <p>De prototypes worden voorgelegd aan het veld en op basis van de</p>

	<p>conclusies die daaruit getrokken worden, wordt besloten welke onderdelen van taal en rekenen centraal getoetst worden en in welke contexten.</p> <p>Het resultaat van deze fase is een prototype van het examen voor taal en een prototype van het examen voor rekenen. De prototypes zullen daarna door de CEVO ter raadpleging voorgelegd worden aan het veld.</p> <p>De prototypes zijn nog geen volledige examens maar bestaan uit opgaven die de [redacted] het examen opgebouwd kan zijn, welke onderdelen en welke contexten aan de orde kunnen komen.</p> <p>De prototype [redacted] voldoende indruk van de vorm die het examen in ExamenTester (digitaal) kan krijgen.</p> <p>Om de prototypes te maken, worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voorbereiden en uitvoeren van externe bijeenkomsten (OCW, CEVO, werkgroep, ontwikkelcommissie, constructiegroep, verkenningscommissie) - constructie prototypes inclusief begeleiding commissieleden - veldraadpleging - verzorgen workshops - schrijven Cito-deel rapportage - overleg intern - projectmanagement <p>Nadere afspraken over de exacte inbreng van Cito worden in overleg met OCW en CEVO gemaakt.</p>
<p>Realisatie van het project per 1 september 2009</p>	<p>In februari 2009 is begonnen met ontwikkeling van de prototypes. In nauw overleg met de ontwikkelcommissies hebben de constructiegroepen Taal en Rekenen, onder begeleiding van een toetsdeskundige van Cito, digitale items ontwikkeld passend bij niveau 3F van Meijerink. In de raadpleging, die startte op 18 juni, is een animatie van het prototype Taal aan het veld gedemonstreerd, die daar door middel van een digitale enquête tot eind augustus op heeft kunnen reageren. In de maand september zal het advies van de CEVO mbt het onderdeel Taal aan de stuurgroep aangeboden worden.</p> <p>De veldraadpleging van het prototype Rekenen zal aan het eind van 2009 plaatsvinden.</p> <p>Daarnaast is deelgenomen aan externe informatiebijeenkomsten en aan een bijeenkomst met de resonanscommissie Taal en Rekenen. Behalve van de werkgroep, maakt een Cito-toetsdeskundige ook deel uit van de verkenningscommissie. Deze commissie is eind mei gestart en levert in september een advies op aan de Stuurgroep.</p> <p>Gedurende de gehele ontwikkelperiode is er nauw overleg geweest tussen de projectleider van CEVO en die van Cito.</p>
<p>Aangevraagde subsidie 2009</p>	<p>Totaal : € 204.385 Personele kosten: € 166.105 Activiteitenkosten: € 34.100</p>
<p>Geraamde realisering per 31 december 2009</p>	<p>Totaal : € 213.330 Personele kosten: € 178.615 Activiteitenkosten: € 34.715</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	Aanvulling ondersteuning systeemchecks en communicatie met scholen
Projectcode	Cit/6.2b-9-43
Doel activiteit	<p>In 2009 heeft Cito, in overleg met CEVO, de trajecten voor het uittesten van de infrastructuur op scholen ten behoeve van de afname van digitale examens uitgebreid met een technische systeemcheck. Deze systeemcheck bestaat uit twee aparte delen: 1) het maken van verbinding met de Cito-server en 2) het afnemen, corrigeren en dataretouren van een testexamen. Deze testen zijn onder andere bedoeld om de belasting van het schoolnetwerk te testen en scholen technisch goed voor te bereiden op de afname van de echte digitale examens.</p> <p>De uitgebreide systeemcheck en de daarmee samenhangende voorbereiding en nazorg richting scholen vereisen meer personele ondersteuning vanuit Cito dan oorspronkelijk was begroot in de aanvraag voor implementatie van digitale examens voor 2009 (Cit/6-2b-9-02).</p>
Producten en prestaties	<p><i>Werkzaamheden schooljaar-2008-2009;</i> De technische systeemchecks voor de digitale examens 2009 zijn in het voorjaar van 2009 uitgevoerd en de resultaten hiervan zijn in die periode teruggerapporteerd aan scholen. Een eerste evaluatie met CEVO heeft plaatsgevonden.</p> <p><i>Werkzaamheden schooljaar 2009-2010;</i> Opzetten en uitvoeren nieuwe procedure voor technische systeemchecks voor digitale examens 2010. De systeemchecks voor de digitale examens 2010 zullen door scholen eind 2009/begin 2010 worden uitgevoerd. In die periode zullen de vorderingen van scholen worden gemonitord en de resultaten worden teruggerapporteerd aan scholen.</p>
Realisatie van het project per 1 september 2009	Er is een nieuwe opzet gemaakt voor de technische systeemchecks voor de digitale examens BB en KB 2010. Daarnaast zijn alle planningen gereed voor de uitvoering en temgrapportage m.b.t. de systeemchecks alsook voor de aanlevering en verspreiding van het voorlichtingsmateriaal, de voorbeeldexamens en de digitale centrale examens BB en KB 2010 aan de scholen.
Aangevraagde subsidie 2009	Totaal : € 30.000 Personele kosten: € 30.000
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 30.000 Personele kosten: € 30.000

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Programmamanager CE Telefoonnummer [REDACTED]
Projectnaam	Aanvullende productie examens Russisch, Spaans, Turks en Arabisch havo-vwo
Projectcode	Cit/6.2b-9-44
Doel activiteit	Construeren van examens Russisch, Spans, Turks en Arabisch havo-vwo eerste en tweede tijdvak 2011. Door deze aanvulling op de eerdere activiteiten kunnen de examens met minder overlap tussen de verschillende niveaus zo worden geconstrueerd dat zij beter kunnen gaan aansluiten bij de eisen van normeren in relatie tot het Europees referentiekader voor moderne vreemde talen. De CEVO heeft om deze afstemming verzocht.
Producten en prestaties	Examens havo en vwo eerste en tweede tijdvak 2011 voor Russisch, Spaans, Turks en Arabisch.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De realisatie van de werkzaamheden voor dit project is conform de planning van de productie van de centrale examens havo-vwo.
Aangevraagde subsidie 2009	Totaal : € 171.257 Personele kosten: € 117.787 Activiteitenkosten: € 53.470
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 171.257 Personele kosten: € 117.787 Activiteitenkosten: € 53.470

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Marktgroepmanager PO/VO Telefoon: [REDACTED]
Projectnaam	Ontwikkeling Cito Leerling- en onderwijsvolgsysteem voor het speciaal (basis)onderwijs
Projectcode	Cit/6-2b-8-16
Doel activiteit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het opzetten van een leerling- en onderwijsvolgsysteem voor het speciaal (basis)onderwijs, inclusief een computerregistratiesysteem; 2. Ontwikkelen van een instrument voor het bepalen van het ontwikkelingsperspectief; 3. Toerusten van de scholen en de leerkrachten voor het gebruik van het leerling- en onderwijsvolgsysteem en het instrument voor ontwikkelingsperspectief.
Producten en prestaties	<p>Het project zal in de komende jaren opleveren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Methodeonafhankelijke toetsen voor de meest relevante leergebieden ten behoeve van de onderscheiden doelgroepen in SO en SBO, waardoor scholen beschikken over externe referenties inclusief een koppeling met het reguliere onderwijs - Instrumentarium voor het vaststellen van het ontwikkelingsperspectief voor zowel de korte termijn (handelingsgericht) als de langere termijn (uitstroomperspectief) - Toerusten van de scholen voor het gebruik van toetsen en instrumentarium voor Ontwikkelingsperspectief.
Realisatie van het project per 1 september 2009	<p>In 2009 worden de volgende activiteiten conform de planning uitgevoerd.</p> <p>1 Cluster 1</p> <p>Bij het opzetten van de plannen voor 2009 zijn we ervan uitgegaan dat het voorzien van toetsen van een auditieve ondersteuning het eerste aandachtspunt zou zijn. Nadere verkenning liet echter zien dat daaraan nog een fase vooraf gaat, namelijk een goede keuze van items en te toetsen vaardigheden. Samen met de vertegenwoordigers van de instellingen (Bartiméus, Visio, Sensis en De Brink) heeft Cito een plan van aanpak voor cluster 1 opgesteld. Startpunt is het inventariseren van knelpunten en (gewenste) aanpassingen bij de bestaande LVS-toetsen. In gezamenlijk overleg zijn boven aan de prioriteitenlijst gezet de toetsen voor Rekenen/Wiskunde, DMT-AVI en Spelling. Aan de hand van twee vragen worden deze toetsen onder de loep genomen: 'Is de opgave relevant voor de leerling?' en 'Meet een opgave of toets bij blinde en slechtziende leerlingen hetzelfde als bij andere leerlingen?'. Gezamenlijk gaan we op zoek naar hoe we datgene dat we willen meten het beste kunnen meten. Daarbij is het streven om zo dicht mogelijk bij de reguliere versie van de toetsen voor het basisonderwijs</p>

te blijven. In het najaar van 2009 vinden nog twee velddagen plaats met vertegenwoordigers van cluster 1. Tevens wordt gestart met het opstellen van algemene richtlijnen voor toekomstige toetsontwikkeling en van een algemene handleiding voor toetsgebruik in Cluster 1.

2 Cluster 2

Centraal voor dit cluster staat het fijnmaziger maken van toetsen voor Taal. Hiervoor zijn de volgende activiteiten ondernomen:

- In februari 2009 is gestart met de constructie van nieuwe items voor Begrijpend lezen en Spelling. Voor deze constructie zijn twee aparte constructiegraden opgezet waarin praktijkmensen uit cluster 2, cluster 3, cluster 4 en het SBO zijn betrokken.
- In het voorjaar 2009 is gestart met de voorbereidingen van de proeftoetsing in januari 2010. Eind mei 2009 zijn alle SO-scholen Cluster 2 benaderd met de uitnodiging om deel te nemen aan de proeftoetsing in januari 2010. Het gaat daarbij om papieren toetsen Begrijpend Lezen, Spelling en Rekenen/Wiskunde voor leerlingen die functioneren op het niveau van groep 3, 4, 5 en 6 uit het regulier basisonderwijs. Daarbij worden ook toetsen uitgetest die makkelijker zijn dan de reguliere toetsen voor groep 3. Omdat het welslagen van deze proeftoetsing afhangt van een zo groot mogelijke deelname van de scholen, is vooraf contact gezocht met Siméa en is voorlichting gegeven op verzoek van enkele besturen.
- In de eerste helft van 2009 is een onderzoek uitgevoerd naar de taligheid van de toetsen voor Rekenen/wiskunde. Op 12 scholen (vier scholen uit cluster 2 en acht uit cluster 4) zijn door proefleiders rekentoetsen afgenomen met kale rekenopgaven en opgaven in een context. Momenteel vindt de rapportage plaats.
- Daarnaast is in september voorzien in verdere dataverzameling ten behoeve van indicatie ESM om te zorgen voor de continuïteit van die dataverzameling.
- Tot slot hebben enkele scholen de beschikking gekregen over de digitale toetsen die voor het SBO zijn ontwikkeld (zie verderop) om na te gaan in welke mate deze geschikt zijn voor de doelgroep. Op basis van hun ervaringen zal bekeken worden hoe deze toetsen ook voor cluster-2 leerlingen toegankelijk gemaakt kunnen worden.

Cluster 3

Voor de ZML-leerlingen van Cluster-3 zijn we gestart met het opzetten van een andere toetsmethodiek dan standaard in het regulier basisonderwijs wordt gebruikt. De werkwijze van het Diagnostiseren en plannen in de Onderbouw (J.M. Kraemer, Cito, 2008) wordt daarbij als uitgangspunt gebruikt. Op een tweetal ZML-scholen zijn in april en mei eerste toetsactiviteiten uitgetest. In de zomer van 2009 worden tien toetsactiviteiten uitgewerkt worden, voor verschillende niveaus binnen het ZML: van voorbereidend rekenen tot ongeveer groep 4-niveau. Vanaf september 2009 worden deze uitgetest op verschillende scholen.

Bij het samenstellen van de nieuwe rekentoetsen vindt regelmatig overleg plaats met de makers van de Rekenboog. Hierdoor komt er een duidelijke link tussen de toetsresultaten en het onderwijsaanbod.

Cluster 4 en SBO

- In januari 2009 is de digitale plotuitgave voor het SBO beschikbaar gekomen. Het betreft digitale toetsen voor Rekenen/Wiskunde, Begrijpend Lezen en Spelling voor leerlingen die functioneren op het niveau van groep 3 tot en met 5 van het regulier basisonderwijs.

	<p>Deze toetsen verschillen van de reguliere digitale toetsen: opeenvolgende toetsen beslaan kleinere leerstappen, de toetsen zijn anders opgebouwd (opgaven van eenzelfde typen worden geclusterd aangeboden waarbij de instructie telkens voorafgaat aan een opgaventype) en zijn iets anders samengesteld. In totaal 79 SBO-scholen hebben zich aangemeld voor de pilot in het eerste half jaar van 2009. Zowel de toetsresultaten van de leerlingen als de evaluatiegegevens van de deelnemende scholen – verkregen via enquêtes en schoolbezoeken – worden gebruikt om de toetsen nog beter af te stemmen op de doelgroep.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om na te gaan in welke mate deze digitale toetsen aansluiten bij de leerlingen in cluster 4, proberen tevens tien cluster-4 scholen deze uit. - Daarnaast heeft voor Rekenen/wiskunde op 8 scholen voor cluster-4 een onderzoek plaatsgevonden naar de taligheid van deze toetsen (zie toelichting bij cluster 2). - In verschillende constructiegroepen worden momenteel nieuwe opgaven ontwikkeld, waarbij rekening wordt gehouden met wensen vanuit het SO en SBO. Naast de leergebieden genoemd bij cluster 2, betreft dit tevens het leergebied Rekenen/Wiskunde. Door deze opgaven in een proeftoetsing aan leerlingen voor te leggen, wordt bepaald in welke mate de opgaven werkelijk geschikt zijn. - Parallel aan de proeftoetsing in cluster 2 organiseren we in januari 2010 ook voor Cluster 4 en het SBO zo'n proeftoetsing van de papieren toetsen. De voorbereidingen daarvoor zijn in het voorjaar van 2009 gestart. In september 2009 zullen alle scholen voor SO cluster 4 en SBO hiervoor benaderd worden, waarbij aandacht wordt besteed aan informatievoorziening via LVC-4 en het SBOwerkverband. <p><i>Informatievoorziening scholen</i> Om de scholen zo goed mogelijk te informeren over de ontwikkelingen, zijn de volgende informatievoorzieningen opgezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aparte website pagina sbo.cito.nl, waarop scholen voor SO en SBO de voor hen relevante informatie kunnen vinden; - nieuwsbrief SO-SBO – verschijningsfrequentie 3 tot 4 keer per jaar – die inmiddels is verschenen in maart 2009 en juni 2009; - twee aparte mailadressen sbo@cito.nl en so@cito.nl waar de scholen hun specifieke vragen kunnen stellen. <p>Daarnaast is aan het SBO en SO nadrukkelijk aandacht besteed tijdens de voorlichting op de NOT.</p>
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 850.000 Personele kosten : € 665.000 Activiteitenkosten : € 185.000</p> <p>De P-component is inclusief Jaarlijks naar schatting € 80.000 vergoeding boven de norm voor extra inzet van methodologen, psychometrici en ICT-medewerkers.</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 850.000 Personele kosten : € 718.000 Activiteitenkosten : € 132.000</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam: [REDACTED] Functie: Senior consultant Telefoonnummer: [REDACTED]
Projectnaam	PISA 2009 (Programme for International Student Assessment)
Projectcode	Cit/6.2b-8-21 (Kenmerk BGS/UBT-07/63888 U)
Doel activiteit	Het verzamelen van voldoende data over de kennis en vaardigheden van 15-jarige leerlingen in Nederland op het gebied van leesvaardigheid, wiskunde en natuurwetenschappen. In de cyclus 2009 van het PISA onderzoek ligt de nadruk op leesvaardigheid. Naast cognitieve data worden ook achtergrondgegevens verzameld van de leerlingen en hun school en wordt ook hun attitude gemeten t.o.v. het hoofddomein, leesvaardigheid.
Producten en prestaties	Uitvoeren van het onderzoek (Field Trial en Main Study) met als product een valide dataset. Rapportage (nationaal rapport) voor het Ministerie van OCW.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De Main Study is uitgevoerd in maart/april. Een dataset die voldoet aan de kwaliteitseisen van het PISA-Consortium is opgestuurd naar het Consortium (ACER) in Australië.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 506.610 Personele kosten : € 174.400 Activiteitenkosten : € 332.210 Egalisatie 2008 : € 71.809,82
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 479.810,45 Personele kosten : € 166.661,00 Activiteitenkosten : € 313.149,45

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Onderwijskundig Onderzoeker Telefoonnummer [REDACTED]
Projectnaam	PISA 2006 Aanvullend onderzoek
Projectcode	Cit/6.2b-8-22 (Kenmerk OND/ODB-08/64170 U)
Doel activiteit	<p>Onderzoeken doen naar de prestaties van 15-jarigen Nederlandse leerlingen op de schaal voor natuurwetenschappen en hun attitudes betreffende natuurwetenschappelijke vakken. De resultaten van Nederland zullen vergeleken worden met de resultaten uit Duitsland, België, Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Zweden, Noorwegen en Finland. In het onderzoek komen de volgende vragen aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe scoren Nederlandse leerlingen ten opzichte van leerlingen uit de omringende landen? • Zijn er (typen) opgaven te onderscheiden die bijvoorbeeld de leerlingen uit Nederland beter doen dan de leerlingen uit andere landen? • Wat zijn de kenmerken van deze opgaven, beslaan ze bijvoorbeeld eenzelfde inhoudsgebied? • Hoe verhouden de kenmerken van deze opgaven zich tot curricula voor natuurwetenschappelijke vakken in Nederland? • Wat onderscheidt talenten in natuurwetenschappen van andere leerlingen? • Op welke punten verschillen de attitudes ten aanzien van de natuurwetenschappelijke vakken in deze landen?
Producten en prestaties	Uitvoeren onderzoek zoals hierboven geschreven, resultaten analyseren en rapport opleveren aan het Ministerie van OCW. Naar aanleiding van de rapportage een conferentie houden voor belanghebbenden uit het onderwijsveld.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Van drie hoofdstukken, waaronder de inleiding, is een conceptversie geschreven. Voor twee hoofdstukken zullen per 1 september analyses zijn gedaan. In totaal zal het rapport uit acht hoofdstukken gaan bestaan.
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 0 Personele kosten : € Activiteitenkosten : €</p> <p>Egalisatie 2008 : € 89.597,50</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 89.925 Personele kosten : € 29.190 Activiteitenkosten : € 60.735</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Business developer Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Ontwikkeling referentieniveaugerichte toetsen
Projectcode	Cit/6.2b-8-23
Doel activiteit	Het ontwikkelen van referentieniveaugerichte diagnostische toetsen voor rekenen, spelling, lezen en luisteren die aansluiten bij het referentiekader van Expertgroep Doorlopende Leerlijnen (EGDLL).
Producten en prestaties	<p>Het project zal voor het eerst medio april 2009 de volgende toetsen in de vorm van een pdf aanbieden aan het onderwijs (VO en MBO):</p> <ul style="list-style-type: none"> - een 1F/2F-toets, een 2F-toets én een 3F-toets voor spelling - een 1F/2F-toets, een 2F-toets en een 3F-toets voor rekenen - een 3F-toets voor luisteren - een 3F-toets voor lezen <p>De toetsafnames bieden de mogelijkheid tot gebruik als nulmeting, ook op systeemniveau. De ontwikkeling van het niveau kan gedurende drie jaar gevolgd worden (peilingsonderzoek met longitudinale gegevens). Cito levert van de afname een rapport op met de resultaten.</p>
Realisatie van het project per 1 september 2009	<p>Eind januari/begin februari 2009 heeft er een vooronderzoek plaatsgevonden naar de kwaliteit van de opgaven. Dit vooronderzoek is uitgevoerd bij leerlingen uit het laatste leerjaar van het vo en het laatste leerjaar van mbo niveau 2 en 4. De resultaten van het vooronderzoek zijn vervolgens uitgebreid geanalyseerd en gepresenteerd op het Ministerie. Scholen die deelgenomen hebben aan het vooronderzoek hebben een leerlingrapportage en een groepsrapportage kunnen downloaden achter de Toetsnet Portal.</p> <p>Op basis van dit vooronderzoek zijn de toetsen beperkt bijgesteld. Deze aangepaste (definitieve) toetsen zijn vervolgens in april/mei 2009 aangeboden aan scholen uit het vo en het mbo.</p> <p>Binnen Cito is er vervolgens een projectorganisatie ingericht die scholen in staat stelde om de toetsen via de Toetsnet Portal te downloaden en zelf te vermenigvuldigen. Scholen kregen op basis van inschrijving antwoordbladen toegestuurd. Na afname stuurden de scholen de ingevulde antwoordbladen retour. Aan analyse van deze data wordt momenteel de laatste hand gelegd. Scholen hebben wel een leerlingrapportage kunnen downloaden. Aan de schoolrapportage wordt momenteel druk gewerkt. Dit is een nieuwe rapportage die afwijkt van de eerdere groepsrapportage.</p> <p>Voorts heeft Cito een advies geschreven voor het bepalen van de cesuren. Presentatie van de resultaten volgt in oktober op het Ministerie.</p>
Toegekende subsidie 2009	Egalisatiereserve 2008 : € 530.645,27

Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 691.775,- Personele kosten: € 260.625,- Activiteitenkosten: € 431.150,- (inclusief raming scoringservice gefactureerd over het aantal inschrijvingen/afnames in 2009. Dit bedrag is geraamd op € 300.000,-)
--	---

=====

Tussenrapportage SLOA 2009
■eknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Consultant Telefoonnummer : ██████████
Projectnaam	ESLC (European Survey on Language Competences) Nederland
Projectcode	Cit/6.2b-8-24
Doel activiteit	Vorbereiding en uitvoering "Field Trial ESLC 2010", voorbereiding en uitvoering "Main Study ESLC 2011" en schrijven nationaal rapport waarin de resultaten van het onderzoek weergegeven worden. Zie bijgevoegd projectplan.
Producten en prestaties	Presentatie en overhandiging Nationaal rapport in 2012 aan de verantwoordelijken bij het Ministerie van OCW.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Deelname aan voorbereidende conferentie In Brussel (4 en 5 juni). Vorbereiding Sampling frame en voorbereiding vertalingen van vragenlijsten en sampling formulieren. Vorbereiding Pilot Frans/ Spaans in september/oktober 2009. Communicatieplan is opgesteld.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 215.270 Personele kosten : € 177.920 Activiteitenkosten : € 37.350 Egalisatie 2008 : € 21.598,45
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 164.707,50 Personele kosten : € 127.880,00 Activiteitenkosten : € 36.827,50

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie Programmamanager centrale examens havo/vwo Telefoonnummer [REDACTED]
Projectnaam	Productiewerk havo/vmbo TL examens voor de pilot meerdere examenmomenten
Projectcode	Cit/6.2b-8-29
Doel activiteit	<p>Construeren en normeren van examens die door de Staatsexamencommissie in januari 2010 kunnen worden afgenomen in het kader van de pilot meerdere examenmomenten.</p> <p>Normeren van de examens die in augustus 2009 worden afgenomen door de Staatsexamencommissie bij kandidaten van de vmbo TL, havo en vwo scholen die meedoen met de pilot meerdere examenmomenten.</p>
Producten en prestaties	<ul style="list-style-type: none"> • Er worden in 2009 voor het afname moment januari 2010 centrale examens gemaakt voor vmbo-TL, havo en vwo. • Er wordt een procedure van standardsetting op de augustus examens 2009 en de januari examens 2010 uitgevoerd om de examens zo veel mogelijk gelijkwaardig te laten zijn met de examens van het eerste en tweede tijdvak. • Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden gelijkwaardige examens te verkrijgen voor de drie examenmomenten in een jaar. • Er worden binnen het project bijdragen geleverd aan de projectorganisatie onder andere door het voorbereiden en bijwonen van de bijeenkomsten van de zogeheten coördinatiegroep, de monitor groep en de bijeenkomsten met de pilotscholen.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De activiteiten liggen op schema en zijn conform planning uitgevoerd.
Toegekende subsidie 2009	Egalisatie 2008 : 1.262.883,75 Egalisatie 2007: 29.316,49
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : 1.204.833 Personele kosten: 344.804 Activiteitenkosten: 860.029

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam [REDACTED] Functie : Programmamanager CBT CE Telefoonnu [REDACTED]
Projectnaam	Productie digitale examens algemene vakken vmbo KB 2010 en 2011
Projectcode	Cit/6.2b-8-30
Doel activiteit	<p>De CEVO heeft als beleid dat in 2010 de eerste digitale examens algemene vakken vmbo KB bij pilotscholen zullen worden afgenomen. Deze examens zullen daarna dienen als voorbeeld examens voor de scholen die overgaan op het gebruik van digitale examens KB in plaats van papieren examens in het jaar 2011 en 2012. De opzet van de digitale centrale examens KB wordt met het ontwikkelen van de digitale pilot examens KB onderzocht. Daarbij is aandacht voor aspecten als vergelijkbaarheid van de varianten, geheimhouding, validiteit, passen bij het KB-niveau en betrouwbaarheid.</p> <p>Dit project beoogt de productie van de digitale examens voor elf algemene vakken en het onderzoek naar de juiste samenstelling in overleg met de toetsconstructeurs en de vakmedewerkers. CEVO en Cito hebben een projectplan ontwikkeld voor de productie en implementatie van de digitale examens in KB.</p>
Producten en prestaties	Samen met de CEVO wordt afgesproken welke examens worden geproduceerd, hoe de samenstelling is. Samen met de CEVO worden tussenproducten tijdens het constructie en vaststellingsproces geëvalueerd en bijgesteld.
Realisatie van het project per 1 september 2009	De opzet van de pilot 2010 is uitgewerkt. De voorlichtingsbrochure en het inschrijfformulier voor de voorlichtingsbijeenkomst in september 2009 zijn gereed en staan op de Cito-site. De productie van de digitale examens KB 2010 is in het laatste stadium alsook de voorbeeldexamens voor 2010. Beide producten zullen in het voorjaar van 2010 worden uitgeleverd. Daarnaast is een start gemaakt met de productie van digitale centrale examens voor KB 2011.
Toegekende subsidie 2009	Egalisatie 2008 : € 1.105.356
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 1.105.356 Personele kosten: € 939.237 Activiteitenkosten: € 166.119

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	<p>[REDACTED]</p> <p>Functie: Manager Bedrijfsbureau CE</p> <p>Telefoon: [REDACTED]</p>
Projectnaam	Aanvullende kosten (BTW) Constructiegroepen productie centrale examens vmbo en havo/vwo
Projectcode	Cit/6.2b-7-16
Doel activiteit	BTW-kosten in het kader van het inzetten van docenten ten behoeve van de constructie van centrale examens vmbo en havo/vwo.
Producten en prestaties	<p>In het kader van de vraagconstructie voor de examens vmbo, havo en vwo nieuwe stijl, 1°, 2° en 3° tijdvak worden docenten ingezet voor de volgende activiteiten:</p> <p>Verzamelen uitgangsmateriaal Constructie vragen en correctievoorschriften Verzorgen van try-outs Het verzorgen van de declaratieprocedures.</p> <p>De inzet vindt plaats via detachering vanuit de scholen / schoolbesturen. Deze inzet wordt door de fiscus gezien als "het verlenen van diensten" waarover BTW verschuldigd is. Cito is verplicht deze BTW te betalen aan de scholen/schoolbesturen.</p> <p>De BTW wordt op declaratiebasis betaald aan de scholen die constructiegroepsleden leveren.</p>
Realisatie van het project per 1 september 2009	De door de scholen toegestuurde rekeningen voor de BTW van 2007 en voorgaande jaren worden betaald. De scholen sturen onregelmatig rekeningen voor de BTW in. Daarom is het nog niet mogelijk geweest alle BTW aan de scholen te vergoeden maar er is wel een gestage voortgang.
Toegekende subsidie 2009	<p>Totaal : € 0</p> <p>Personele kosten : €</p> <p>Activiteitenkosten : €</p> <p>Egalisatie 2008 : € 90.402,94</p>
Geraamde realisering per 31 december 2009	<p>Totaal : € 90.402,94</p> <p>Personele kosten : €</p> <p>Activiteitenkosten : €</p>

Tussenrapportage SLOA 2009 Beknopt verslag

Naam instelling	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Contactpersoon	Naam : ██████████ Functie : Hoofd Research PO/VO Telefoonnummer: ██████████
Projectnaam	Hantering van proefreferentieniveaus BO
Projectcode	Cit/6.2b-7-19
Doel activiteit	Het vaststellen van referentieniveaus voor begrijpend lezen, technisch lezen en voor rekenen-wiskunde op LOVS-toetsen medio jaargroep 5.
Producten en prestaties	Een onderzoeksverslag waarin gerapporteerd wordt over de resultaten van het onderzoek met voorbeeldopgaven en – voor zover mogelijk – beschrijvingen van de bij de referentieniveaus behorende vaardigheid.
Realisatie van het project per 1 september 2009	Er is een verslag geproduceerd van het standaardonderzoek gehouden in Arnhem en Den Haag, waarin de proefreferentieniveaus worden beschreven. Er zijn afspraken gemaakt voor een terugkoppeling van de referentieniveaus naar de deelnemende scholen met HCO en Stichting PAS. Gezien het geringe aantal inschrijvingen voor de sessie in juni is dit verplaatst naar oktober.
Toegekende subsidie 2009	Totaal : € 0 Personele kosten : € Activiteitenkosten : € Egalisatie 2008 : € 47.374,19
Geraamde realisering per 31 december 2009	Totaal : € 47.375 Personele kosten : € 31.575 Activiteitenkosten : € 15.800

REKENING OC&W 2009 REGULIERE MANTELS

van toekennings: 2009
 ing: CTO
 in: WVO

code	projectnaam	kenmerk brief	sector	verplu	termijn	geplande 01-01-2009	personeel	materieel	looptijdsubsidie	subsidie incl. eigenaars	31-08-2009	TUSSENRAPPORTAGE
code	projectnaam	kenmerk brief	sector	verplu	termijn	geplande 01-01-2009	personeel	materieel	looptijdsubsidie	subsidie incl. eigenaars	31-08-2009	TUSSENRAPPORTAGE
9-01	Examenproductie atg. vorm + beroeps vakken VMBO	OND/OOB-2009/0817 U	VO	81500-56357	VMBO	€ -	€ 8.034.215,00	€ -	€ 8.034.215,00	€ 8.034.215,00	Ja	€ 8.034.215,00
9-02	Examenproductie atg. vormende vakken Havo/VWO	OND/OOB-2009/0817 U	VO	81500-56357	HV	€ -	€ 4.379.228,00	€ -	€ 4.379.228,00	€ 4.379.228,00	Ja	€ 4.379.228,00
9-03	Constructiegroepen atg. vorm. + beroeps vakken VMBO	OND/OOB-2009/0817 U	VO	81500-56357	VMBO	€ -	€ 1.661.620,00	€ -	€ 1.661.620,00	€ 1.661.620,00	Ja	€ 1.661.620,00
9-04	Constructiegroepen algemeen vormende vakken Havo/VWO	OND/OOB-2009/0817 U	VO	81500-56357	HV	€ -	€ 1.614.361,00	€ -	€ 1.614.361,00	€ 1.614.361,00	Ja	€ 1.614.361,00
9-05	Naamgeving	OND/OOB-2009/0817 U	VO	81500-56357	HV VMBO	€ -	€ 300.223,00	€ -	€ 300.223,00	€ 300.223,00	Ja	€ 300.223,00
9-06	Complex	OND/OOB-2009/0817 U	VO	81500-56357	HV VMBO	€ -	€ 600.000,00	€ -	€ 600.000,00	€ 600.000,00	Ja	€ 600.000,00
Subtotaal VO						€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00
Totaal						€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00	€ 16.822.847,00

van toekennings: 2009
 ing: CTO
 in: BNO

code	projectnaam	kenmerk brief	sector	verplu	termijn	geplande 01-01-2009	personeel	materieel	looptijdsubsidie	subsidie incl. eigenaars	31-08-2009	TUSSENRAPPORTAGE
9-01	Ontwikkeling Leerlingvolgsysteem	OND/OOB-2009/10017 U	PO	81500-56357	gr. 1 t/m 6	€ -	€ 504.300,00	€ -	€ 504.300,00	€ 504.300,00	Ja	€ 504.300,00
Subtotaal PO						€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00
Totaal						€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00	€ 504.300,00

van toekennings: 2009
 ing: CTO
 in: EBP

code	projectnaam	kenmerk brief	sector	verplu	termijn	geplande 01-01-2009	personeel	materieel	looptijdsubsidie	subsidie incl. eigenaars	31-08-2009	TUSSENRAPPORTAGE
9-01	Periodieke peiling van het Onderwijsniveau (PPON)	OND/OOB-2009/10017 U	PO	81500-56357		€ -	€ 1.423.625,00	€ -	€ 1.423.625,00	€ 1.423.625,00	Ja	€ 1.419.699,78
9-02	Expertisecentrum Onderwijskundige Informatietechnologie	OND/OOB-2009/10017 U	BP/POK	81500-56357		€ -	€ 330.000,00	€ -	€ 330.000,00	€ 330.000,00	Ja	€ 330.000,00
9-03	Expertisecentrum Psychometrie	OND/OOB-2009/10017 U	POK	81500-56357		€ -	€ 270.000,00	€ -	€ 270.000,00	€ 270.000,00	Ja	€ 270.000,00
9-04	Expertisecentrum Kennis- en Informatiecentrum (KIC)	OND/OOB-2009/10017 U	POK	81500-56357		€ -	€ 141.000,00	€ -	€ 141.000,00	€ 141.000,00	Ja	€ 141.000,00
9-05	AHLER/Internationaal	OND/OOB-2009/10017 U	CBH	81500-56357		€ -	€ 50.000,00	€ -	€ 50.000,00	€ 50.000,00	Ja	€ 41.276,39
9-06	Toetsontwikkeling openpleide	OND/OOB-2009/10017 U	VO	81500-56357		€ -	€ 44.270,00	€ -	€ 44.270,00	€ 44.270,00	Ja	€ 44.270,00
Subtotaal algemeen						€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00
Totaal						€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00	€ 3.868.920,00

van toekennings: 2008
 ing: CTO
 in: EBP

code	projectnaam	kenmerk brief	sector	verplu	termijn	geplande 01-01-2009	personeel	materieel	looptijdsubsidie	subsidie incl. eigenaars	31-08-2008	TUSSENRAPPORTAGE
9-01	Periodieke peiling van het Onderwijsniveau (PPON)	BGS/UIT-08/028AU	PO	81500-49952		€ -	€ 84.204,22	€ -	€ 84.204,22	€ 84.204,22	Ja	€ 84.204,22
9-06	Art. 8b/Internationaal	BGS/UIT-08/028BU	CBH	81500-49952		€ -	€ 38.899,61	€ -	€ 38.899,61	€ 38.899,61	Ja	€ 38.899,61
Subtotaal algemeen						€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83
Totaal						€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83	€ 123.103,83

